

BOGUCIN DUŻY - BYDLIN - CHECHŁO
CIEŚLIN - GOLCZOWICE - HUCISKO
JAROSZOWIEC - KLUCZE - KOLBARK
KWAŚNIÓW DOLNY - KWAŚNIÓW GÓRNY
KRZYWOPLOTY- RODAKI - RYCZÓWEK
ZALEŚIE

- Bliżej świata
- Kamilek mistrzem Polski
- Święto Samorządowców
- Majówka w Ryczówku
- Gminne Dni Ekologii

6 letni Kamilek z Ryczówka Mistrzem Polski w szachach

Kamilek, gra w szachy od 3 roku życia. Jest zawodnikiem klubu szachowego "Czarny Koń" działającym przy LKS KŁOS w Olkuszu (jak się dowiedziałam jest to jeden z najlepszych klubów szachowych w Polsce), a jego trenerem jest pan Waldemar Czarnota. Podczas Mistrzostw Polski Przedшкоłaków w Szachach, które odbywały się w dniach 24-26 maja 2002r. w Załączu Wielkim k/ Wielunia zdobył I miejsce i tytuł Mistrza Polski.

Czytaj strona 4

Samorządowcy uczcili swoje święto

Samorządowcy Gminy Klucze z okazji Święta Samorządu spotkali się w Domu Kultury PAPIERNIK 24 maja br. aby wspólnie uczcić ten dzień. Byli obecni członkowie Zarządu Gminy, radni, pracownicy Urzędu Gminy, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnego Zespołu Oświaty.

Czytaj strona 20

Parada Schumana

11 maja bieżącego roku w Warszawie odbyły się IX Polskie Spotkania Europejskie oraz spotkania Szkolnych Klubów Europejskich i Parada Schumana, które zorganizowała Polska Fundacja im. Roberta Schumana. Na spotkania przyjechali członkowie Szkolnych Klubów Europejskich z całej Polski. Nie zabrakło tam i nas – uczniów i opiekunów z Klucza, Chechła, Rodaka i Bydlina. Uroczystości rozpoczęły się na dziedzińcu Zamku Królewskiego.

Czytaj strona 16

Majówka z atrakcjami

Warto było odwiedzić stoisko gospodyń z Ryczówka (foto: R. Jaworski)

Już po raz drugi mieszkańcy Ryczówka oraz zaproszeni goście mieli okazję uczestniczyć w Majówce, której patronowała wójt Małgorzata Węgrzyn. Organizatorzy – rada sołecka i wolontariusze – zadbał o bogaty program artystyczny i liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych.

W tym roku gwiazdami sceny był znany zespół Universe oraz kabaret Masztalscy. Nie zabrakło również rodzimych zespołów

Czytaj strona 6

Zasypywanie historii

Marian Maryszewski.

Podczas eksploatacji Kopalni Rudy Żelaza zauważono, że oprócz pirytów, skały tutejsze zawierają również margle tj. węglany wapnia i magnezu. Prawdopodobnie fakt ten zdecydował o budowie Fabryki cementu na terenie Jaroszwca.

Zabudowania cementowni usytuowano w bezpośrednim sąsiedztwie eksploatowanych złóż, które dowożono do fabryki kolebami. Z uwagi na nadmiar zbieranego nadkładu i możliwość pozostawienia go na miejscu, wybudowano tunel, który zasypywano wyżej wspomnianym nadkładem. W ten sposób powstało ok. 120-metrowe wyrobisko (wąwóz) i tunel o długości ok. 80 m.

W 1933 roku zdecydowano o zaprzestaniu dalszej produkcji cementu. Fakt ten pozwolił przebywającym jednostkom wojska polskiego na ćwiczeniach poligonowych, na Pustyni Błędowskiej, a w stacjonujących lasach jaroszwowskich na przystosowanie istniejącego wąwozu do treningów strzeleckich. W tym celu na końcu wąwozu zbudowano bunkier i wybetonowano rów, w którym umieszczano tarcze stacjonarne i ruchome cele. Można było ćwiczyć strzelania z odległości 25 m, 50 m i 100 m.

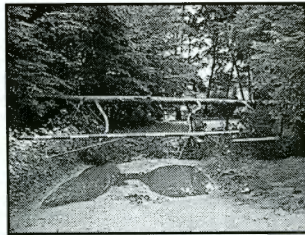
Ze strzelnicy korzystało również Towarzystwo Sportowe „Sokół” z Zagłębia, które rokrocznie przybywało do Jaroszwca na obozy letnie.

W okresie powojennym regularne strzelania organizowane były przez Ligę Obrony Kraju, młodzież szkolną w ramach przysposobienia wojskowego, a także Straż Przemy-

słową z Klucz, Jaroszwca i Olkusza.

W sierpniu 1939 roku młodzież szkolna z Jaroszwca zamurowała częściowo wylot tunelu od strony byłej fabryki, przystosowując go tym samym do pełnienia funkcji schronu przeciwnocnego. Tunel posiadał już szatę naciekową w postaci cienkich, kilkunastometrowych stalaktytów i był siedliskiem nietoperzy.

Tereny byłej kopalni żelaza i wspomnianego wyrobiska od wielu lat należą do Lasów Państwowych i faktem jest, że Dyrekcja Lasów może nimi dysponować, ale to nie znaczy, że pozostała budowla w postaci tunelu może zostać po prostu zasypiana. Piszę o powyższym fakcie, bo uważam, że nikomu nie wolno niszczyć trwałych śladów działalności człowieka, a w tym wypadku działalności naszych ojców.

Nawet przyroda się sprzeciwiała... Na zdjęciu równoległe do szlabanu zwalone drzewo odgradzające drogę do zasypanego tunelu.

Zasypywany tunel

Podczas budowy schronu przeciwnocnego

Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów Pierwsza praca

Ilona Kamionka - Specjalista d/s pośrednictwa pracy
w Młodzieżowym Biurze Pracy w Kluczach

Program „Pierwsza praca” przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeznaczony jest przede wszystkim dla tegorocznych absolwentów szkół ponad gimnazjalnych (wszystkich szczebli). To właśnie absolwenci stanowią grupę najbardziej zagrożoną bezrobociem. W 2002r. status absolwenta uzyska około 900 tysięcy osób. Zakładając, że około 280 tys. podejmie dalszą naukę, a około 100 tys. już pracowało i pracuje, to na rynku pracy pozostanie ponad 500 tys. absolwentów chcących pozyskać ofertę pracy. Wojsko, rodzina, wyjazd za granicę mogą się przyczynić do zmniejszenia tej liczby, jednak ciągle absolwenci będą stanowić liczną grupę osób poszukujących pracy. Dzięki programowi będą mogli otrzy-

mać pomoc w Urzędach Pracy. Na ten cel przeznaczono ponad 330 mln. złotych. Jak zostaną rozdysponowane będzie wiadomo z końcem czerwca. Powiatowy Urząd Pracy w Olkuszu również otrzyma środki na organizację umów stażowych, absolwenckich, szkoleń itp. Jaka to będzie kwota jeszcze nie wiadomo. Pracodawcy, chcący pomóc w zaistnieniu na rynku pracy młodym, ludziom, powinni jak najszybciej zgłosić się do PUP w Olkuszu. Młodzieżowe Biuro Pracy w Kluczach będzie prowadziło monitoring tegorocznych absolwentów, tego na co mogą liczyć, w jaki sposób skorzystają z tej pomocy. W naszym biurze mieszczącym się w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej, zainteresowani mogą uzyskać wiele informacji na

temat małych i średnich przedsiębiorstw, samozatrudnienia, kształcenia, wolontariatu itp. Mogą również skorzystać z organizowanych szkoleń kursowych, na których zdobędą nowe wiadomości i umiejętności. W najbliższym czasie planowane są: kurs obsługi urządzeń fiskalnych (trwa 16 godzin), kurs wychowawców w placówkach wypoczynkowych, obozach (32 godziny), kurs - udzielanie I pomocy przedmedycznej (10 godz. zajęć praktycznych). Istnieje możliwość zorganizowania kursu dotyczącego prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Młodzi ludzie nie zawsze zorientowani są w regułach panujących na rynku pracy. Młodzieżowe Biuro Pracy, kluby pracy to miejsca, gdzie uzyskają nie tylko informację, ale także pomoc w napisaniu listu motywacyjnego i CV. Mogą skorzystać z warsztatów aktywnego poszukiwania pracy. Dzięki prowadzonym zajęciom podniosą swoje zdolności interpersonalne, staną się być może efektywnymi na rynku pracy, czego serdecznie życzę.

Bieda nie jest wstydem

Halina Ładoń - Autorka nagrodzonego projektu

W gmachu Banku Inicjatyw Społeczno - Ekonomicznych w Warszawie 28 maja 2002r. odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów laureatom, którzy otrzymali wyróżnienia w konkursie „Sposób na biedę na wsi”. Wyróżnienie otrzymał także projekt Rady Sołeckiej wsi Rodaki, którego tytuł brzmi: „Zielona Gęś w Krainie Białego Puchu”. Było to już kolejne podejście Rady Sołeckiej z projektem. Wcześniejsze projekty dotyczyły ochrony dziedzictwa kulturowego, ale niestety nie uzyskały wsparcia finansowego. Nagrodzony projekt był pewnego rodzaju ciekawostką, wzbudził zainteresowanie. Zakłada on, że w roku 2003 za pieniądze otrzymane z Fundacji zakupione zostaną gęsi dla 50 gospo-

darstw w Rodakach. Będzie to pomoc dla ludzi bezrobotnych i ludzi, których sytuacja materialna jest trudna. Projekt zakłada, że chów gęsi na otaczających wioskę łąkach oraz trawnikach przydomowych będzie się rozwijał, a na bazie hodowli powstaną może jakieś małe punkty gastronomiczne lub restauracja z daniami z gęsi. Może też mięso gęsi znaleźć zbyt w Krakowie lub Katowicach. Z pierzem też sytuacja się wyjaśni w przyszłości.

Na razie jest to początek hodowli, być może, zarówno mięso jak też pierze będą wykorzystane wyłącznie w tych 50 gospodarstwach. Zobaczymy jak sytuacja będzie się rozwijać. Trudno przecież przewidzieć co będzie się działo za rok i jakie będzie zainteresowanie

pomysłem. Jest to jednak szansa zarówno dla tych którzy gęsi będą hodować jak też dla tych, którzy zechcieliby zająć się dystrybucją. Zachęcam do głębszego przeanalizowania tematu tych, którzy zajmują się handlem czy też gastronomią.

Podczas spotkania Prezes Fundacji Wspomagania Wsi powiedział, że bieda nie jest wstydem. Znaleźliśmy się w bardzo trudnej sytuacji jako kraj i musimy sami sobie pomóc. Najcenniejszym sposobem zwalczania biedy jest popieranie ludzkich inicjatyw. Fundacja wspiera działalność wiejskich społeczności poprzez ogłaszanie konkursy, a laureatom przyznaje dotacje. Trzeba jednak zainteresować się konkursem, napisać ciekawy projekt i czekać na wynik. Z Małopolski wyróżnienia otrzymały cztery projekty w tym projekt z Rodak. Konkurs będzie ogłoszony znów za parę miesięcy, zachęcam więc Rady Sołeckiej do udziału w nim.

Prezes fundacji Wspomoagania Wsi, H. Ładoń, Z-ca Dyr. BISE

Lokalnie o ekologii

Tekst i foto: Halina Ładoń

Redakcja ECHA KLUCZ wzięła udział w konkursie ogłoszonym przez Stowarzyszenie Gazet Lokalnych w Warszawie na zlecenie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Był to I konkurs dla redakcji gazet lokalnych mających największy

wpływ na kształtowanie świadomości proekologicznej społeczeństwa w 2001r. Organizatorzy wysłali zaproszenia do udziału w konkursie do 750 redakcji gazet lokalnych z całej Polski. W konkursie wzięły udział tylko 73 gazety. Przyznano po 3 nagrody w każdym

województwie. Z Małopolski do konkursu zgłosiło się 7 redakcji, I miejsce przyznano gazecie „Nowiny Andrychowskie”, II - „Odgłosy Brzeszcz”, III - „Tygodnik Podhalański”. Dla redakcji EK nagrody nie przyznano, ale obecność na uroczystości wręczenia nagród laureatom, która odbywała się w siedzibie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie była bardzo owocna. Można było tam spotkać wiele ciekawych ludzi, między innymi przedstawicieli wszystkich wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska, była też okazja poznania Prezesa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, który zapraszał do współpracy. Poinformował też redakcję, że WFOŚ ogłasza konkursy grantowe w zakresie edukacji ekologicznej i zachęca wszystkie placówki oświatowe do udziału. Odbyła się dyskusja panelowa z redaktorami i dziennikarzami, z którymi można było przy okazji wymienić doświadczenia.

Podczas ceremonii zakończenia konkursu

Strażackie odznaczenie dla księdza

Piotr Mól - Kwaśniów

3 maja 2002r. w Bydlinie przy remizie OSP odbyła się uroczysta zbiórka pododdziałów straży pożarnej z terenu Gminy Klucze. Okazją tego spotkania było Święto Strażaka, których patronem jest św. Florian. Zasłużonym i wyróżniającym się druhom wręczone zostały medale i odznaczenia. Wręczali je: Zastępca Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Olkuszu - bryg. Edward Rogal, Prezes Zarządu Powiatowego OSP Pani Małgorzata Węgrzyn. Wśród odznaczonych był też Ks. Marek Plebanek, Proboszcz Parafii Kwaśniów, który otrzymał dyplom honorowego członka OSP w Kwaśniowie i Brązowy Medal za Zasługi dla Pożarnictwa. Jest to pierwsze takie wyróżnienie w dekanacie. Ksiądz Marek w bardzo dużym stopniu przyczynił się

do zdobycia funduszy na sztandar dla jednostki, zawsze jest życzliwy i skory do pomocy całej społeczności. Ksiądz Marek Plebanek jest kandydatem na kapelana Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Klucze.

Piotr Mól i ks. Marek Plebanek

Akcja „Pustynna Burza” na Pustyni Błędowskiej

tekst i foto: Halina Ładoń

Wiele ciekawych imprez odbywa się na Pustyni Błędowskiej, często nawet nie wiemy,

bo organizują je żołnierze z krakowskiej jednostki wojskowej lub harcerze ze Śląska. W maju br. harcerze zorganizowali akcję „Pustynna Burza”. Uczestniczyło w niej ok. 300 harcerzy z całej Polski, którzy rozlokowani byli w trzech bazach I baza - na pustyni, II w miejscowości Łosień, III -

w Ogrodzieńcu. Główny Sztab znajdował się na Centurii. Organizatorką akcji była dh. Joanna Bryła z 69 Szturmowej Drużyny Starszej Harcerskiej GRYF w Bytomiu. W akcji która trwała 4 dni (1-4 maja 2002) uczestniczyli głównie studenci w wieku 20 - 30 lat. Zabawa na pustyni bardzo się podobała młodym ludziom, ale trzeba przyznać, że nie była to tylko zabawa, to była przede wszystkim bardzo ciężka praca, zważywszy, że temperatura sięgała wówczas około 30 stopni, a poszczególne zadania odbywały się na rozgrzanym piasku. Najważniejsze zadania jakie mieli do wykonania uczestnicy akcji to pierwsza pomoc poszkodowanym oraz ratownictwo pożarowe.

Studenci Uniwersytetu Śląskiego w Gminie Klucze

tekst i foto: Halina Ładoń

W sali konferencyjnej Urzędu Gminy Klucze 29 maja br. odbyło się spotkanie władz Gminy Klucze ze studentami IV roku Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego i ich opiekunem - Dziekanem elektą prof.dr hab. Jackiem Janią. Głównym tematem było przywiedzenie studentów do naszej gminy i z

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach, który mówił również o działających w gminie organizacjach pozarządowych.

Studenci pytali również o to jak duży procent ludności utrzymuje się z rolnictwa. Na to pytanie odpowiadała pani Janina Obratańska pracownik

jakim chcieli się zapoznać to problemy gospodarcze gminy Klucze. Szczegółowo z problemami zapoznał studentów Zastępca Wójta Gminy Klucze Pan Józef Kaczmarczyk, który mówił o wysokiej stopie bezrobocia w gminie, braku miejsc pracy, planowanej budowie kanalizacji, poszukiwaniu inwestora zagranicznego. Wspominał też Pan Wójt o problemie związanym z Pustynią Błędowską, która mogłaby być dla gminy ważnym produktem turystycznym, a nie jest ze względu na niebezpieczeństwo, jakie powodują pozostałości z okresu wojny niewypały. To powoduje, że nie ma amatora na prowadzenie tam jakichkolwiek inwestycji. Goście pytali co dzieje się z młodzieżą w naszej gminie, czy wracają do rodzinnych domów, czy pozostają tam gdzie się uczą lub pracują? Na te wszystkie pytania dotyczące młodzieży odpowiadali uczestniczący w spotkaniu Lucyna Latos - Dyrektor Gminnego Zespołu Oświaty i Ryszard Kamionka -

UG. Na terenie gminy ponad 90% gruntów ornych leży odłogi, praktycznie rolnictwo nie istnieje, a młodzież nie jest zainteresowana rolnictwem. Było również pytanie o współpracę z partnerami zagranicznymi. Pan Wójt podsumowując powiedział, że polityka UE jest ukierunkowana na rozwój makroregionów. Pojedyncze wnioski kierowane z małych gmin nie mają szans na zdobycie większych pieniędzy. Gmina Klucze korzysta ze środków przedakcesyjnych, angażuje też swoje środki finansowe. Jednak powiat jest tym ogniwem, które winno inaczej widzieć rozwój regionu, bo tylko taka jest szansa dla małych gmin.

Pan profesor Jania poinformował, że 1 października br. rusza na UŚ w Katowicach Centrum Geograficzne Unii Europejskiej. Proponował współpracę, bo jest wiele dziedzin na obszarze działania naszej gminy, z którymi można by bliżej zapoznać szersze grono osób spoza tego terenu.

ZAPROSZENIE

Rada Sołecka i Grupa Inicjatywna wsi Chechło serdecznie zapraszają na Święto „ Nasza Wieś - Nasza Radość” BIESIADA ŚWIĘTOJAŃSKA 29 czerwca 2002r. o godzinie 14.00. Spotkanie przy punkcie widokowym na Pustyni Błędowskiej.

Program imprezy:

- 14.00 - zawody i konkursy konne na Pustyni Błędowskiej
- 15.00 - pokazy motocyklowe (dwu - i czterośladowe)
- 16.30 - przejazd na boisko sportowe
- 17.00 - zwiedzanie stoisk: KGW i pszczelarskiego, degustacja potraw, konkursy sprawnościowe
- 18.00 - powitanie gości
- 18.30 - występy przedszkolaków, uczniów szkoły podstawowej i KGW
- 19.30 - zabawa taneczna, ognisko

Dom Kultury w Jaroszowcu

Bożena Dąbrowska

**„Mama jak uśmiech, jak dobre słowo
mama jak cisza i jak muzyka...”**

pod takim hasłem świetlica w D.K. Hutnik w Jaroszowcu zorganizowała Dzień Matki. Młodzież i dzieci, które uczęszczają na zajęcia świetlicowe po kierownictwem B. Dąbrowskiej przygotowały spektakl słowno-muzyczny. Były wiersze, skecze, taniec, które przez 1 godzinę umilały czas zaproszonym MAMOM.

Do udziału w występie zaproszone zostały także: grupa taneczna „Kolibrzy” i zespół muzyczny „Ogniki” pod kierownictwem Z. Duszy i J. Gomułki-Błaszczak. Młodzież przygotowała świąteczną dekorację. Cały spektakl przepełniony był uczuciem miłości do Mam i wdzięczności za rodzicielską troskę.

Uporządkowali pobocza razem ...młodzież i nauczyciele

Halina Ładoń

Na początku maja br. kilku nauczycieli Zespołu Szkół Zawodowych postanowiło razem z uczniami tejże szkoły uporządkować zanieczyszczone, zasypane papierami i innymi odpadkami pobocze drogi wojewódzkiej - 791 na odcinku od lasku przy murze IP do granicy województwa, czyli do przystanku Śrubarnia. Część prac porządkowych wykonano w ramach zajęć praktycznych, a część po lekcjach.

W zbiórce śmieci zaangażowani byli nauczyciele: Stanisław Sroczyński, Marta Dziura, Krzysztof Piłka i Rena Lecińska oraz młodzież: klasa III i klasa II Zasadniczej Szkoły Zawodowej ELEKTRYK, II klasa Technikum Elektronicznego, II klasa Liceum Technicznego o profilu chemicznym. Jak się

okazało przy drodze wojewódzkiej zebrano 170 worków śmieci, które zostały przewiezione na wysypisko, było to kilka przyczep ciągnikowych. Odcinek drogi od budynku ZSZ na Osadzie do granicy województwa sprzątała młodzież razem z opiekunami: p.p. Stanisławem Sroczyńskim i Krzysztofem Piłką. Natomiast całą Osadę Fabryczną przy drodze, wewnątrz Osady po SILIKATY, aż do lasku przed Osiedlem XXX-lecia sprzątała młodzież razem z opiekunami: p.p. Martą Dziurą i Reną Lecińską. Prace przy porządkowaniu trwały kilka dni, ale efekt końcowy był naprawdę widoczny, za co pomysłodawcom i wykonawcom tego zadania wszyscy serdecznie dziękujemy.

**Zarząd Gminy Klucze ogłasza konkurs
„Najczystsza i najlepiej zorganizowana wieś
Gminy Klucze”**

„SOŁECTWO ROKU 2002”

Regulamin konkursu:

- I. W konkursie biorą udział sołectwa gminy Klucze.
- II. Do konkursu zgłasza sołectwo pisemnie sołtys - (termin minął 30 maja br).
- III. Konkurs będzie trwał od 1 czerwca do 30 września 2002 r.
- IV. W czasie trwania konkursu przeprowadzony będzie co miesiąc objazd sołectw i ocena.
- V. Oceny dokonywać będzie komisja konkursowa powołana przez Zarząd Gminy.
- VI. Kryteria oceny:
 1. Estetyka i czystość - punktacja 1-60 punktów
 - 1.1. Wygląd i czystość posesji.
 - 1.2. Wygląd i czystość budynków użyteczności publicznej, zakładów usługowych.
 - 1.3. Wygląd i czystość ulic, skwerków i rowów przydrożnych.
 2. Zaangażowanie mieszkańców i organizacji społecznych - punktacja ogółem do 40 punktów w tym:
 - 2.1. Organizowanie imprez integrujących wieś i innych w sołectwie w 2002 r. od 1-20 punktów.
 - 2.2. Procentowy udział właścicieli posiadających pojemniki na śmieci od 1-20 punktów.
- VII. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w „Echu Klucza” w miesięcu październiku.
- VIII. Nagrody:
 - I nagroda - 3,5 tys. zł
 - II nagroda - 2,5 tys. zł
 - III nagroda - 1,5 tys. zł

6 letni Kamilek Tomsia z Ryczówka Mistrzem Polski w szachach

Tekst i foto : Halina Ładoń

Kamilek, gra w szachy od 3 roku życia. Jest zawodnikiem klubu szachowego „Czarny Koń” działającym przy LKS KŁOS w Olkuszu (jak się dowiedziałam jest to jeden z najlepszych klubów szachowych w Polsce), a jego trenerem jest pan Waldemar Czarnota.

Podczas Mistrzostw Polski Przedszkolaków w Szachach, które odbywały się w dniach 24-26 maja 2002r. w Zaleczu Wielkim k/ Wielunia zdobył I miejsce i tytuł Mistrza Polski. W okresie Świąt Wielkanocnych w br. w Czeskim Frydku - Mistku. Podczas dziecięcego festiwalu szachowego Kamilek wygrał wszystkie dziewięć partii i zdobył tytuł Międzynarodowego Mistrza Czech do 8 lat.

Mały Mistrz ma już na swoim koncie wiele medali, pucharów i dyplomów, ma też mnóstwo maskotek, które otrzymywał podczas turniejów szachowych, a były to między innymi:

- IV Memoriał Dziewięciu z WUJKA w Katowicach (8.12.2001)
- II Międzynarodowy Turniej Szachowy w ramach obchodów 61 rocznicy deportacji pierwszego transportu więźniów polskich do KL Auschwitz (9-10.06.2001)
- Mistrzostwa Makroregionu „Małopolska - Podkarpackie” odbywające się pod patronatem rzeszowskiego Kuratora Oświaty w Przemyślu (12-19.10.2001r) - Kamilek zajął II miejsce
- XII Międzynarodowy Festiwal Szachowy CRACOVIA (27.12.2001 - 4.01.2002) w Krakowie
- Ogólnopolski Gwiazdkowy Turniej Szachowy Dzieci i Młodzieży (15-16.12.2001)
- Mistrzostwa Polski Juniorów w Szachach Kołobrzeg - luty 2002
- IV Międzynarodowe Mistrzostwa Małopolski Juniorów w Chranowie (20-21.04.2002) - III miejsce

Kamilek jest niezwykle uzdolnionym chłopcem, szachy pokochał bardzo szybko, ale też bardzo szybko opano-

wał technikę gry i skomplikowane kombinacje szachowe. Uzyskał już II kategorię w branży szachowej, osiągnął w rankingu 1800 pkt. Jest to coś niezwykłego, bo nigdy dotąd w Polsce żadne dziecko nie osiągnęło tak wysokiego rankingu

Kamilek z rodzicami

i kategorii. Kategorię I osiągnął Gary Kasparow gdy miał 9 lat, natomiast Kamilek uzyskał II kat. w wieku 5 lat. Ostatnie zwycięstwo w Zaleczu potwierdziło jego świetną kondycję i niesamowite zdolności. Trzeba przecież zdać sobie sprawę, że Kamilek rozgrywa dziennie kilka partii podczas jednego turnieju, partia trwa niejednokrotnie ponad 3 godziny. Potrafi on być skupiony przez tak długi czas i w swojej małej główce wymyślać takie kombinacje, aby pokonać zawodników, często dorosłych z dużymi osiągnięciami, nawet takich, którzy w rankingu mają punktację 2100. Zawodników kojarzy komputer, a Kamilek wszędzie jest najmłodszy. Najbliższe zawody odbędą się w czerwcu br. w Oświęcimiu. Jest to turniej dla dorosłych, ale Kamilek będzie z nimi grał. W sobotę 1 czerwca br. Kamilek

ze swoimi rodzicami uczestniczył w wywiadzie dla Telewizji Katowickiej, która przebywała w Olkuszu z okazji Dni Olkusza i Dnia Dziecka.

Rodzice małego arcymistrza - Dorota i Henryk Tomsowie mówią, że Kamilek zawsze robi największą furorę podczas turniejów. A jak się to wszystko zaczęło? Okazuje się, że pewnego dnia Kamilek poprosił swojego tatę, aby kupił mu szachy i objaśnił zasady gry. Tata oczywiście szachy zakupił, pokazał ruchy na szachownicy i nie musiał długo czekać na swoją porażkę. Kamilek błyskawicznie poznał tajniki szachowe, pokonywał wszystkich gości pojawiających się w domu i wówczas rodzice zdecydowali o zapisaniu go do klubu szachowego w Olkuszu. Miał wówczas 4 lata. Mały szachista nie lubi marnować czasu

na bezmyślną zabawę, uczy się sam języka angielskiego, a na dobranoc rozwiązuje szachowe szarady i kombinacje szachowe, które dostaje od swojego trenera. Rodzice mówią, że syn ich potrafi myśleć z wyprzedzeniem 10 ruchów. Jest to wprost fenomenalny przypadek.

Kiedy zapytałam Kamilkę, czy szachy to wyjątkowość, czy może ma jakieś plany na przyszłość. Powiedział mi, że jak będzie duży chciałby być lekarzem, aby czuwać nad zdrowiem swojej mamy, natomiast szachy będzie traktował jako coś dodatkowego. Bardzo to piękne.

Kamilek, podczas wizyty w jego domu, pokazał mi swój pokój, w którym jest komputer służący mu do nauki j. angielskiego i mnóstwo pucharów, medali, maskotek i zabawek. Kamilek chętnie rozmawia, nie ma tremy, jest bardzo sympatycznym chłopcem. Doprawdy uwierzyć nie mogłam, że w tak małej główce jest tyle wiedzy i że wszystko to jest dla niego takie ważne.

Podczas spotkania Kamilkowi towarzyszyli jego rodzice i dziadkowie - Bogusława i Stanisław Adamikowie, którzy śledzą wszystkie szachowe informacje, z których dowiadują się o swoim wnuku, a jest ich sporo. Gratulujemy Kamilkowi i jego najbliższej rodzinie. Mamy nadzieję, że częściej będziemy mogli na łamach naszej gazety pisać o małym mistrzu.

Kamilek na podium

Rozmowy o wolontariacie i nie tylko

Tekst i foto: Halina Ładoń

Podczas pracowitego spotkania, można powiedzieć międzynarodowego, które odbyło się pod koniec maja br. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kluczach, rozmawiano na temat współpracy miejscowych organizacji pozarządowych, Krakowskiego Forum Organizacji Socjalnych oraz przedstawicieli Stowarzyszenia Chrześcijańsko - Dobroczynnego z Norwegii.

W spotkaniu udział wzięli: Wójt Gminy Klucze - Małgorzata Węgrzyn, Zastępca Wójta Gminy - Józef Kaczmarczyk, Ryszard Kamionka - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kluczach, Agnieszka Ścigaj - reprezentująca Punkt Konsultacyjny - Informacyjny dla organizacji pozarządowych, Iwona Pańtak i Danuta Sanetra - reprezentujące Krakowskie Forum Organizacji Socjalnych KRAFOS, Daniel Wołkiewicz - Pastor i 6-osobowa delegacja z Norwegii. Padło wiele propozycji współpracy, ale najważniejszą, była propozycja współpracy wolontariuszy. Wszyscy uczestnicy spotkania stwierdzili jednoznacznie, że firmy, czy też instytucje w naszym kraju nie są zbyt dobrze przygotowane do współpracy z wo-

lontariuszami. Musi nastąpić zmiana mentalności na różnych szczeblach, w ślad za tym winna iść edukacja i dopiero wówczas można mówić o szeroko pojętym wolontariacie. W Norwegii na przykład, jeśli przeszkolony wolontariusz zgłasza się do pracodawcy, to ten ma prawo go przyjąć do pracy, natomiast rząd zwraca pracodawcy pieniądze za jego zatrudnienie przez okres 3 miesięcy. Niestety tego przykładu nie da się na razie przenieść z Norwegii do Polski. W gminie Klucze myśli się jednak już teraz o stworzeniu Centrum Wolontariatu, które będzie ściśle powiązane z powstającymi także w Kluczach Warsztatami Terapii Zajęciowej. Wszystkie te plany już wkrótce będą finalizowane.

Należy tu wspomnieć, że w tworzeniu Warsztatów Terapii Zajęciowej bardzo wiele już pomógł rząd norweski, a jest nadzieja, że pomoże więcej. Kluczewskie Stowarzyszenie Chrześcijańsko - Dobroczynne otrzymało w br. kwotę 168 tys. złotych z przeznaczeniem na realizację warsztatów. Centrum Wolontariatu będzie zaś realizowane przy pomocy KRAFOS-u z Krakowa. Być może będzie to polsko - norweskie Centrum Wolontariatu, które stworzy warunki do wymiany doświadczeń z tym krajem. Będzie to wymiana nie tylko na płaszczyźnie zawodowej, jest także przewidziana wymiana rodzin, sportowców, dzieci i młodzieży oraz zespołów. Norwegia to jak widać kraj opiekuńczy, ma on w swoim budżecie fundusze na pomoc krajom starającym się o wejście do Unii Europejskiej, choć sama Norwegia nie należy do UE. Norwedzy będą gościć w naszej gminie za miesiąc. Prawdopodobnie w tym okresie będą już pewne przemyślenia na temat współpracy. Do końca lipca muszą być opracowane projekty, które stanowią podstawę do ewentualnego zaplanowania w budżecie norweskim określonej kwoty na pomoc dla naszych działań. Projekty obejmować będą trzy najważniejsze elementy, które w efekcie mają doprowadzić do podjęcia pracy przez osoby bezrobotne:

- wychodzenie z bezdomności poprzez pracę
 - stworzenie warsztatów terapii zajęciowej, zatrudnienie osób niepełnosprawnych, przygotowanie zawodowe tych osób
 - dokształcanie młodzieży i dorosłych poprzez wolontariat, zdobywanie przez nich umiejętności i wiedzy oraz ostatecznie podjęcie pracy - ta część projektu podlegać będzie bardzo szczegółowym ustaleniom
- Ponieważ rząd norweski opracowuje plan budżetu dotyczący sfery pomocowej do 15 października należy się więc spieszyć.

Jurajski złot

(RAJ)

Dwie drugie nagrody zdobyła reprezentacja gminy Klucze na XI Zlocie Młodzieży Związku Gmin Jurajskich, jaki odbył się w Gołczy 26 maja. Naszą gminę reprezentowała 40-osobowa drużyna, w której znalazła się młodzież szkolna, nauczyciele i pracownicy samorządowi.

Drugie miejsce przyznano gminie Klucze za przygotowanie prezentacji podczas Kiermaszu Jurajskiego. Nasze stoisko promocyjne zaopatrzone było w ulotki dla turystów, foldery, mapy oraz prace dzieci z pracowni plastycznych Gminnego Ośrodka Kultury. Podziwiać można było również ręk-

Drugą nagrodę w Turnieju Wójtów i Burmistrzów, jednej z konkurencji Złotu, zdobył Józef Kaczmarczyk, któremu kibicował m.in. Tadeusz Rak z Zarządu Gminy. Przedstawiciele gminnych władz rywalizowali w trzech, dość oryginalnych dyscyplinach, m.in. w... rzucie beretem. Tutaj pomysłość podpowiadała, by przed rzutem beret został solidnie namoczony - ciężar wody zwiększał zasięg rzutu. Podczas zmagania wójtów nie brakowało emocji - zdarzało się, że mokry beret lądował na głowach obserwatorów, albo trzeba było uchylać się przed piłeczką tenisową przy rzutach do celu.

koordziło i prace naszych artystów.

Młodzież reprezentująca gminę Klucze - ponad trzydziestu uczniów szkół podstawowych i gimnazjum - startowała w kilku konkurencjach sportowych, m.in. w turnieju tenisa stołowego, przeciąganiu liny i rowerowym torze przeszkód.

Dwie uczennice wzięły udział w konkursie plastycznym, a 10-osobowy zespół „Niezapominajki” z Ryczówka w towarzystwie dwóch akompaniatorów reprezentowały nas na scenie podczas przeglądu zespołów.

Opiekunowie, pracownicy gminy i „Niezapominajki” z Ryczówka przy stoisku promocyjnym naszej gminy.

Skład reprezentacji gminy Klucze podczas XI Złotu Młodzieży Gmin Jurajskich: Przemek Michalski, Rafał Małecki, Patrycja Wloch, Kinga Tomaszewska - szkoła podstawowa w Kluczach, Marta Załona, Milena Grzanka, Karolina Kaszuba, Dina Starzyk, Przemek Małysa, Michał Kaszuba, Tomek Wołkiewicz, Agnieszka Wasiuta, Radek Bagiński, Dawid Sapiechowski, Michał Nowak, Grzegorz Łaksa, Dagmara Jurkiewicz, Magda Możdżeń, Anna Kasieczko i Damian Chudyga. - gimnazjum w Kluczach.

Magda Syguła, Magda Nocoń - uczestniczki konkursu plastycznego Agnieszka Zaprzelska, Marzena Sikora, Sylwia Saczyńska, Basia Kwaśny, Justyna Babińska, Paulina Wizor, Anna Kopeć, Dominika Babińska, Paulina Garus, Anna Garus - „Niezapominajki” z Ryczówka, Mateusz Bromblik i Irek Szatan (gimnazjaliści) - akompaniament.

Opiekunowie: Mirosław Macek, Hubert Poczesny, Grzegorz Ładoń, Anna Bałazy, Dorota Lisowska, Bogusława Jakubek, Zbigniew Czapnik.

Przygotowanie stoiska kiermaszu jurajskiego: Zuzanna Kocjan, Justyna Sosnowska, Rafał Jaworski.

Majówka z atrakcjami

(RAJ)

Już po raz drugi mieszkańcy Ryczówka oraz zaproszeni goście mieli okazję uczestniczyć w Majówce, której patronowała wójt Małgorzata Węgrzyn.

Organizatorzy – rada sołectwa i wolontariusze – zadbali o bogaty program artystyczny i liczne atrakcje dla dzieci i dorosłych.

W tym roku gwiazdami sceny był znany zespół Universe oraz kabaret Masztalscy. Nie zabrakło również rodzimych zespołów.

Występował m.in. dziecięcy zespół „Niezapominajki” z Ryczówka, w którym śpiewają dziewczęta ze szkoły podstawowej i gimnazjum w towarzystwie keyboardzistów.

Wiele emocji podczas Majówki wzbudziły skoki na „bandzi”. Mimo wysokiej ceny znalazło się kilku śmialców, w tym dziewcząt, którzy chcieli spróbować mocnych wrażeń. O silnych emocjach niech świadczy fakt, że kilka osób, które zna-

laży się na górze, zrezygnowało tuż przed skokiem...

Z wielkim zainteresowaniem uczestnicy Majówki obejrzeli pokaz ratownictwa w wykonaniu olkuskiej straży pożarnej. Dla dzieci sporą atrakcją był park zabaw „Smokoland” oraz przejażdżki bryczką. Na stoiskach prezentowali się sponsorzy imprezy oraz miejscowe firmy. Wystawę trofeów myśliwskich zorganizowało koło łowieckie, a na stoisku Koła Gospodyń Wiejskich można było skosztować pysznego chleba ze smalcem i ciasta.

W tym roku majówka odbyła się na łąkach przy ulicy Wodącej. Pozwoliło to organizatorom zagospodarować dużą powierzchnię na atrakcje, zabrakło tylko dobrej pogody...

Emocjonujący pokaz ratownictwa w wykonaniu olkuskiej straży zgromadził wielu widzów (foto: R. Jaworski)

Boże Ciało

Tekst i foto: Halina Ładoń

W dzień Bożego Ciała nie było zbyt stabilnej pogody, co chwilę padał deszcz, ale jednak tradycyjna procesja w wielu parafiach się odbyła. Na zdjęciu procesja w Rodakach, która przeszła do 4 ołtarzy przygotowanych na ulicy Leśnej, Bagiennej, Poprzecznej i Prostej.

Podczas procesji KGW z Rodak i Ryczówka

Bliżej świata

Goście z Kanady odwiedzili Klucze

Marta Dziura

W dniach 17-19 maja 2002r. gościła w Kluczach 21 - osobowa grupa kanadyjskiej młodzieży, która przyjechała do naszej miejscowości na zaproszenie Stowarzyszenia Chrześcijańsko - Dobroczynnego. Wizyta miała na celu przybliżenie uczniom kultury i zwyczajów życia codziennego Kanadyjczyków oraz dała możliwość młodzieży uczącej się języka angielskiego „żywej” konwersacji z „native speakers”. Spotkanie rozpoczęła Pani Wójt Gminy Klucze - Małgorzata Węgrzyn, dziękując gościom z Kanady za przyjęcie zaproszenia i wizytę w naszej Gminie. Pierwsza część spotkania odbyła się w Domu Kultury PAPIERNIK w Kluczach 17 maja. W 4-godzinny spektakl profilaktycznym dotyczącym problemów związanych z narkotykami, alkoholem i przemocą w rodzinie, brała udział młodzież z Zespołu Szkół Zawodowych w Kluczach, Gimnazjum w Kluczach oraz Gimnazjum w Bydlinie. Bardzo cieka-

wa forma spektaklu z użyciem techniki komputerowej, muzyka profesjonalnego zespołu rockowego, konkursy z nagrodami, gry i zabawy integracyjne spowodowały, że młodzież brała aktywny udział w przedstawieniu nagradzając gości burzliwymi brawami. W trakcie przerwy kanadyjscy goście obiegani przez młodzież rozdawali autografy i adresy oraz prowadzili rozmowy z naszymi uczniami, zachęcając ich do nauki języka angielskiego.

Druga część spotkania odbyła się w Gimnazjum w Kluczach na zaproszenie Pani Jolanty Gliwińskiej oraz uczniów klasy dziennikarskiej. Goście zostali powitani przez Panią dyrektorki Gimnazjum - Elżbietę Jaworską i Ewę Molendę. Odwiedzili pracownię informacyjną, basen oraz pracownię klasy dziennikarskiej wyposażoną w sprzęt audiowizualny zafundowany przez Ambasadę Kanadyjską.

Goście podczas 2-tygodniowego pobytu w Polsce zwie-

Global 180°
It's time to turn things around

Eldon Wright
Executive Director

#1 Summit Court
Mississauga, Ontario
L4M 3S1
905-567-5662
eldon@global180.com
www.global180.com

dzili kilka dużych miast, dając 3 spektakle profilaktyczne w tym 1 spektakl w Kluczach. Młodzi Kanadyjczycy podczas pobytu w Kluczach zwiedzili działające w Domu Kultury pracownie - ceramiczną i plastyczną oraz świetlicę socjoterapeutyczną. Panie Anna Płachecka i Anna Balaży opowiedziały posługując się językiem angielskim o swojej działalności i podarowały drobne pamiątki - wyroby ceramiczne i batiki każdemu z członków grupy. Podczas pobytu Kanadyjczyków tłumaczeniem zajmowała się autorka niniejszego artykułu, nauczycielka języka angielskiego.

Na Brackiej w Krakowie

Uczniowie klasy VIc

Anna Maślisz, Joanna Kulawik, Karolina Rapacz, Martyna Oczi, Katarzyna Kita, Marek Porcz, Krzysztof Kłapciński

Już po raz kolejny - w ramach współpracy z Fundacją Partnerstwo dla Środowiska - uczniowie Szkoły Podstawowej w Kluczach byli na „Święcie ulicy Brackiej” w Krakowie.

Była to nie tylko promocja naszej szkoły, ale przede wszystkim Jurajskiej Gminy Klucze. W tym roku hasłem stoiska były

„Szkolne Ostoje dla motyli”. Prezentowaliśmy wykonane przez uczniów wielobarwne motyle duże i małe, albumy ziół, pachnące świeże kwiaty łąk i ogrodów, amonity, szyszki, rośliny skalne itp. Rozdawa-

liśmy kolorowe foldery reklamujące naszą gminę - chcemy podziękować za nie redakcji ECHA KLUCZ. Okazało się, że Gmina Klucze jest dość znana na ulicy Brackiej w Krakowie. Proszono nas o przekazanie serdecznych pozdrowień dla Pani Wójt Małgorzaty Węgrzyn oraz dla Pani Haliny Ładoń - redaktorki ECHA KLUCZ. Dopytywano nas o adresy noclegów i oferty agroturystyczne. Byli nawet dziennikarze krakowscy miło wspominający „Święto Chleba” w Rodakach i imprezę Świętojańską w Chechle. Opiekunkę Panią Celinę Adamek proszono o udzielenie wywiadu dla radia Kraków. Pogoda nam dopisała, było ciepło i słonecznie. Jesteśmy wdzięczni Pani Dyrektor Elżbiecie Kwaczyńskiej i władzom naszej Gminy za umożliwienie nam przejazdu do Krakowa samochodem OSP w Bydlinie, co pozwoliło nam na wygodny dojazd z wieloma eksponatami. Dziękujemy!

Uczniowie SP w Kluczach na ul. Brackiej w Krakowie

Dzień Dziecka w Zalesiu

Jarosław Szatan

Sołtys wsi Zalesie Jarosław Szatan razem z pracownikiem świetlicy GOK Heleną Olesiak zorganizowali dla dzieci swojej miejscowości DZIEŃ DZIECKA.

Impreza odbyła się na boisku 1 czerwca. Początek zabawy został skropiony lekkim deszczem, co jednak nawet na

chwilę nie przytłumiło zapału dzieci do zaplanowanych gier i konkursów. Uczestnicy każdej z siedmiu konkurencji wal-

czyli dzielnie i z pełnym oddaniem, a przesady nie ma w tym ani trochę. Kalosz bowiem, którym rzucano na odległość był niewiele mniejszy od najmłodszych zawodników. Dla starszych dzieci prawdziwe wyzwanie stanowiła piłka lekarska. Zabawy lekkoatletyczne zakończono rozdaniem 24 nagród, za które bardzo serdecznie dziękujemy sponsorom. Współzawodnictwo oraz nęcące zapachy kiełbasek i kaszanki dochodzące z ogniska zaostrzyły apetyt wszystkim przybyłym gościom. Zaraz po uhonorowaniu zwycięzców pan sołtys zaprosił dzieci i rodziców na poczęstunek, który mimo kaprysów aury smakował wszystkim doskonale.

U przedszkolaków w Kwaśniowie

Tekst i foto: Halina Ładoń

Dzień Mamy czciły przedszkolaki z Kwaśniowa 23 maja br.

Było bardzo miło, każdy przedszkolak zaprosił na tę uroczystość swoją Mamę, ale do sali widowiskowej w świetlicy przybyły nie tylko mamy, przyszły także babcie. Mieszana grupa przedszkolaków 3-4 i 5 - latków zaprezentowała inscenizację, która była przeplatana piosenkami, wierszami i tańcem. Były też indywidualne śpiewy, piosenkę „Naucz mnie Mamę” śpiewały Paulinka Wołek i Żanetka Samoilkuk, a taniec „figlarną polkę” zatańczyła grupa dzieci z taką werwą że była obawa o bezpieczeństwo sceny. Na koniec wszystkie Mamy otrzymały od swoich pociech wyhodowane własnoręcznie przez nie sadzonki kwiatów. Stroje do występu przygotowali rodzice. Warto wspomnieć, że przedszkolaki z Kwaśniowa wyjeżdżają 27 maja br. na występ do Olkusza, gdzie odbywać się będzie Przegląd Tańców Europejskich, tam również zatańczą figlarną polkę. Uroczystość DNIA MATKI w Kwaśniowie zorganizowały panie: Zofia Gaj - dyrektor przedszkola oraz nauczycielki Bogumiła Barczyk i Anna Szelaż.

Podziękowanie

Pragnę złożyć serdeczne podziękowania rodzicom i babciom za uszyście strojów dla przedszkolaków.

**Zofia Gaj
dyrektor
Przedszkola
w Kwaśniowie**

Reprezentanci diecezji

(RAJ)

Około 30 uczniów wystartowało w diecezjalnych zawodach pływackich, jakie w sobotę 25 maja odbyły się w Jarosławcu. Imprezę objęli honorowym patronatem biskup diecezji sosnowieckiej ksiądz Adam Śmigielski oraz Małgorzata Węgrzyn wójt gminy Klucze.

Drużyny typowane były z poszczególnych dekanatów. Młodzi pływacy startowali w czterech klasach wiekowych, na dystansach 25 i 50 metrów.

W klasyfikacji młodszej (II i IV klasy) I miejsce zdobył Tomasz Krawczak z Sosnowca, II miejsce – Andrzej Stach z Olkusza, III – Piotr Czopek, także Olkuszanie.

Wśród pięto- i szóstoklasistów zwyciężył Marcel Puszka z parafii w Bydlinie, na drugim miejscu był Paweł Cielicki z Sosnowca, a na trzecim Łukasz Kasprzyk z Jarosławca.

Spośród gimnazjalistów w pływaniu najlepiej wypadł Łukasz Cielicki z Sosnowca, za nim Piotr Saklak (Sosnowiec) i Krzysztof Szatan z Jarosławca.

Najstarsza kategoria to uczniowie szkół średnich. Tutaj zwycięzcą został Daniel Skóra z Czeladzi, a II miejsce zajął Przemysław Sokół z Sosnowca.

Oprócz klasyfikacji indywidualnej punktowano także drużyny i tutaj najlepiej wypadli Sosnowiczanie. Drugie miejsce zajęli gospodarze, czyli parafia jarosławska, a trzecie Olkuszanie.

Mirosław Macek z referatu sportu kluczewskiego Urzędu Gminy podkreślił bardzo wysoki poziom zawodów. Docenił zwłaszcza Sosnowiczanie Łukasza Cielickiego, który jego zdaniem, pływa po mistrzowsku – dystans 50-ciu metrów pokonuje w 28 sekund.

Majowe zawody pływackie to kolejna, po turnieju szachowym, impreza sportowa, której patronuje biskup diecezji sosnowieckiej. Diecezjalny turniej szachowy odbył się w kwietniu. Natomiast we wrześniu na stadionie w Jarosławcu spotkają się młode drużyny piłkarskie na rozgrywkach organizowanych również pod patronatem kurii.

Dzień Dziecka w SP Rodaki

Barbara Wojnar

Uczniowie dzień swojego święta spędzili bardzo miło.

W kl. 0-I wychowawczyni Renata Niepsuj zaprosiła rodziców, którzy swoim pociechom przygotowali słodki poczęstunek i prezenty - niespodzianki. Po spożyciu słodkości i zabawie uczniowie spotkali się z zaproszonym wcześniej panem policjantem, dzielnicowym Rodak - Adamem Milanowskim. Pan policjant opowiadał uczniom o pracy w policji. Uczniowie przygotowali na to spotkanie kwiaty i laurki dla pana policjanta oraz rysunki konkursowe pt. „Jak należy zachować się na drodze”. Z wybraniem najlepszego był kłopot, bo wszystkie rysunki przedstawiały ciekawe sytuacje i prawidłowe zachowania. W nagrodę uczniowie zostali zaproszeni na spotkanie do siedziby Komisariatu w Kluczach, aby tam lepiej zapoznać się z pracą policji.

Uczniowie klas IV i V w tym dniu wybrali wycieczkę pieszą, podczas której wraz z panią Heleną Majcher zdobywali szczyty wzniesień otaczających Rodaki. Poznawali nazwy miejscowej roślinności, terenów i ciekawostki z nimi związane. Najstarsi zaś, szóstoklasiści wyruszyli na wycieczkę

rowerową z opiekunką Barbarą Wojnar. Trasa wiodła przez Ryczówek - Łaski obok Księżej Góry, Kwaśniów, Stoki, Bydlin - (zamek), Cieślin, Kwaśniów, Rodaki. Wyprawie przewodził zaprzyjaźniony z Klubem Młodego Turysty działający przy naszej szkole - pan Tomasz Błasiak z Klucza, znany miłośnik turystyki rowerowej. Wszyscy z trasy powrócili zadowoleni i szczęśliwi.

Panu Tomaszowi Błasiakowi za trud i poświęcony czas, uczniowie oraz dyrekcja szkoły składają serdeczne podziękowanie.

Bardzo miłą niespodziankę sprawiła uczniom i dyrekcji naszej szkoły Spółdzielca Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa SKOK w Katowicach, która z okazji Dnia Dziecka podarowała dla wszystkich uczniów naszej szkoły słodycze, a dla Klubu Młodego Turysty - koszulki.

Uczniowie oraz dyrekcja SP w Rodakach, składają serdeczne podziękowania dyrekcji SKOK w Katowicach za szczodrość, pamięć i podarunki otrzymane z okazji Dnia Dziecka

Biesiada z kluczewskimi przedszkolakami

Barbara Wąs

Jak co roku w maju dzieci z naszego przedszkola wystąpiły z programem artystycznym który zaprezentowały na scenie Domu Kultury. Każdego roku na występ dzieci przybywają tłumnie mieszkańcy naszej wsi i nie tylko.

W każdym roku występowi dzieci towarzyszy inne hasło. Była już podróż dookoła świata, czar baśni i bajek, były kolory pór roku i światowe przeboje. Każdorazowo inna para nauczycielek „spina” w całość propozycje poszczególnych grup. W tym roku Rada Pedagogiczna ustaliła, że pokazujemy rodzimy folklor. I do dzieła! Najpierw w poszczególnych grupach opracowuje się choreografię i wymyśla kostiumy, a potem ...

Dwie nauczycielki, już po raz trzeci - mgr Dorota Kowal-

nie to przedstawili w scenografii wg pomysłu i realizacji mgr Barbary Szczerby.

Pragniemy złożyć serdeczne podziękowania Rodzicom, Babciom, Ciociom za przygotowanie strojów dla dzieci oraz wszystkim tym którzy rokrocznie wypełniają salę Domu Kultury po brzegi.

Pytano nas jak długo dzieci przygotowują się do występu, zapewniamy, że nie jest to bardzo długi czas. Rok przedszkolny obfituje w wiele zdarzeń i przedsięwzięć w których nasze przedszkolaki biorą udział

ROK 2002 ROKIEM KIEPURY

Opracowała: Ewa Molenda

Od kilku lat Sejm RP ogłasza jednego z polskich muzyków - muzykiem roku. Poprzedni rok 2001 - był rokiem pianisty, kompozytora i męża stanu Jana Ignacego Paderewskiego. Rok 2002 został ogłoszony rokiem Jana Kiepury.

Sto lat temu 16 maja 1902 roku w Sosnowcu przy ulicy Miłej 4 urodził się Jan Wiktor Kiepura. Dzieciństwo upłynęło mu na nauce i pracy w rodzinnej piekarni. Mały Jan od najmłodszych lat nie miał kłopotów z wykazaniem, iż śpiew jest dla niego czymś bardzo łatwym i chętnie prezentował swoje umiejętności, nawet w czasie pracy w piekarni.

Rok 1912 oznaczał dla Jana rozpoczęcie nauki w Szkole Handlowej, w kilka lat później (1919) walczył pod sztandarem I Pułku Strzelców Bytomskich. Powrót do nauki (za namową ojca, a wręcz jego poleceniem)

rozpoczął się wraz z rozpoczęciem studiów prawniczych na Uniwersytecie Warszawskim (1920), tu również Jan Kiepura rozpoczął studia śpiewu u W. Brzezińskiego oraz T. Leliwy.

Zadebiutował w 1923 r. w sali kina Sfinks w Sosnowcu. Na scenie operowej wystąpił po raz pierwszy w 1924 r. w partii Górala w Halce w Operze Warszawskiej. W 1929 r. debiutował w mediolańskiej La Skali. Od 1930 r. rozpoczął występy na światowych scenach operowych i jednocześnie rozpoczął pracę w filmie. Film „Dla ciebie śpiewam”, (1934) w którym wystąpił po raz pierwszy

z M. Eggerth zakończył się małżeństwem w 1936 r.

W 1938 r. wystąpił w nowojorskiej, Metropolitan Opera, śpiewając na tej scenie kolejno partię Rudolfa w Cyganerii G. Pucciniego, Don Josego w Carmen G. Bizeta oraz Księcia Mantui w Rigoletcie G. Verdiego. Wraz z żoną, węgierską śpiewaczką M. Eggerth, występował na Broadwayu w Wesołej wdówce F. Lehára. Lata wojny spędzili Kiepurowie w USA. Obdarzony głosem o wielkiej sile, a zarazem niezwyklej subtelności dokonał podboju obu Ameryk. Jednocześnie ugruntowując swoją pozycję jednego z największych mistrzów techniki wokalne w naszym stuleciu.

Drogę jego kariery przerwała śmierć w 1966r. w Harrison (USA). Pochowano go na Cmentarzu Powązkowskim.

Dla przybliżenia sylwetki Jana Kiepury społeczności szkolnej młodzież Koła Miłośników Muzyki z Gimnazjum w Kluczach wykonała gazetkę poświęconą temu wybitnemu polskiemu tenorowi. Zorganizowany zostanie również wewnętrzny konkurs na plakat pt. „Jan Kiepura - muzykiem 2002 roku”.

Kapliczka w Krzywopłotach

Tekst i foto: Halina Ładoń

Śpiew pieśni maryjnych i odprawianej Majówki w kapliczce w Krzywopłotach przyciągają przejeżdżających przez tę miejscowość. Kapliczka odnowiona nie tylko na zewnątrz, ale również w środku. Ołtarz ukwiecony, odmalowany, ściany pachną świeżością.

Kapliczka w Krzywopłotach wybudowana została w 1916r. Znajduje się przy ulicy Paderewskiego. Stan techniczny kapliczki był już w ostatnim czasie fatalny. Inicjatorem odremontowania kapliczki byli państwo Danuta i Jan Gawronowie, mieszkańcy Krzywopłot. Oni też byli głównymi sponsorami materiałów i prac. Pomagali im także wnosząc wkład finansowy państwo Jolanta i Jerzy Grzankowie. Przy pracach remontowych pomagali także mieszkańcy Krzywopłot: Walerian Smętek, Antoni Grzanka oraz Jadwiga i Jerzy Barczykowie. Kapliczka w ostatnim czasie była już bardzo zaniedbana, przeciekał dach, ściany były szare, obraz w ołtarzu odrapany, zniszczona posadzka. W 2000r. państwo Gawronowie sfinansowali wykonanie całej więzby dachowej razem z wieżyczką, które następnie pokryto nową blachą. W 2001r. wykonano ogrodzenie, wokół kapliczki położono kostkę, a całą kapliczkę pomalowano z zewnątrz. W roku bieżącym wymieniono okna, odnowiono drzwi i wykonano posadzkę w środku z nowych płytek. Odnowiono

bardzo starannie kapliczkę w środku, zajęła się tym pani Zofia Zajac, która oczyściła i pomalowała ściany jak również

pomalowała ołtarz. Pewne elementy są pomalowane złotą farbą - tak jak to było kiedyś. Witraż w okienku nad drzwiami wykonała Mariola Zajac - artysta plastyk mieszkająca w Olkuszu. Większość prac przy kapliczce wykonywał na zlecenie pana Jana Gawrona fachowiec - góral - Ryszard Pitek ze Stróży. Teraz kapliczka jest piękna zarówno na zewnątrz jak też w środku. Odprawiają się tu nabożeństwa majowe i sierpcowe. Kobiety z Kółka Różańcowego i inne mieszkanki Krzywopłot pięknie udekorowały ołtarz kwiatami. Kapliczka jak widać cieszy się szacunkiem, jest miejscem szczególnym dla mieszkańców Krzywopłot, tu od zawsze odprawiane były majówki.

ska i mgr Lidia Załona opracowały scenariusz tego (nie bójmy się!) artystycznego przedsięwzięcia. Owe Panie napisały (wierszem!) własny tekst i wymyśliły wiodący motyw występu. I przepięknie przebrały w strój śląski i krakowski równie pięknie całość poprowadziły w asyście dzieci.

No i zobaczono cudny korowód 160 dzieci które przy ogromnym aplauzie dały upust swojej żywiołowości. Proszę Państwa, nie sposób wymienić ile ciepłych, serdecznych słów po występie skierowano pod adresem naszego przedszkola. Występ tak bardzo się podobał, że pokazano go z okazji XII rocznicy Samorządu (przecież przedszkole to jego integralna część) i równie gorąco był oklaskiwany. Scenariusz który był autorskim pomysłem obu Pań zawierał elementy historii, humoru, miał morał i mądrze uczył o miłości do naszej małej ojczyzny, a jej najmłodszy mieszkańcy pięk-

zdobywając coraz to nowe doświadczenia i otrzymując wiele nagród. Ta praca jest doceniana. Nie bez znaczenia jest fakt, że już po raz drugi nasza placówka jest gospodarzem konferencji dla dyrektorów przedszkoli z całej Małopolski. To zobowiązuje i ogromnie satysfakcjonuje.

Na zakończenie życzę Państwu w imieniu wszystkich dzieci i pracowników przedszkola w Kluczach samych dobrych myśli. Nućcie czasami naszą piosenkę tak trafnie ułożoną przez Panie - Dorotę i Lidę.

**Klucze, Klucze nasze Klucze
Tu się bawię, tu się uczę
Klucze, Klucze moja wioska
Troche śląska i krakowska.**

Do zobaczenia w przyszłym roku, wiemy, że zawiązał się spory fanclub małego dziecka i my pracownicy przedszkola składamy deklarację, że zawsze będziemy go wspierać.

Jedna z wielu fanek

OGŁOSZENIE

**Informuję, że filia
mojego Biura Senatorskiego w Kluczach
czynna jest w każdy poniedziałek miesiąca
w godz. 16.00-18.00**

**Zapraszam
Senator RP - Janusz Bargiel**

UDANY ROK NASZEGO GIMNAZJUM

Opracowała: Ewa Molenda

Rok szkolny 2001/2002 był dla uczniów kluczewskiego Gimnazjum okresem wyjątkowej pracy. Prócz poszerzania wiedzy na zajęciach lekcyjnych nasi uczniowie zdobywali nowe doświadczenia uczestnicząc w organizowanych przez placówki oświatowe (różnych szczebli) licznych konkursach, olimpiadach przedmiotowych i zawodach sportowych. Do nagród i wyróżnień, których przypomnienie sprawia najwięcej satysfakcji należą:

PRZEDMIOTOWE

- * Finalista Wojewódzkiego etapu Małopolskiego Konkursu Matematycznego dla Gimnazjalistów - Katarzyna Szczurek (kl. III e) pod kierunkiem p. E. Grzanki
- * Finalista Wojewódzkiego etapu Małopolskiego Konkursu Matematycznego dla Gimnazjalistów - Łukasz Florczak (kl. III c) pod kierunkiem p. E. Grzanki
- * Nagroda w VI Ogólnopolskim Konkursie na Pracę Literacką dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - Katarzyna Szczurek (kl. III e) pod kierunkiem p. J. Gliwińskiej
- * Wyróżnienia w VI Ogólnopolskim Konkursie na Pracę Literacką dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów - Daria Tomsia (kl. II e), Ilona Kapuścińska (kl. III d), Iwona Szatan (kl. III d), Magdalena Baniś (kl. III b), Katarzyna Majda (kl. III b), Wawrzyniec Kraszewski (kl. III c), Dominika Karoń (kl. III a) pod kierunkiem p. A. Barczyk, p. B. Sierki, p. J. Gliwińskiej
- * Wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Literackim pt. „Przyroda Moja Miłość” pod kierunkiem p. L. Parcz
- * III miejsce w Międzygimnazjalnym Konkursie J. niemieckiego - Katarzyna Szczurek (kl. III e), Katarzyna Majda (kl. III b) pod kierunkiem p. M. Walnik, p. D. Mrówki
- * IV miejsce w Międzygimnazjalnym Konkursie J. niemieckiego - Renata Świerczek (kl. III d), Justyna Łędzka (kl. III f) pod kierunkiem p. V. Auguścik
- * V miejsce w Międzygimnazjalnym Konkursie J. niemieckiego - Ilona Kapuścińska (kl. III d), Marta Latacz (kl. III d) pod kierunkiem p. V. Auguści
- * Wyróżnienie w Konkursie Literackim „Mnie ta Ziemia od innych droższa” - Katarzyna Szczurek (kl. III e) pod kierunkiem p. J. Gliwińskiej

ARTYSTYCZNE

- * Wyróżnienie w Małopolskim Konkursie Recytatorskim utworów refleksyjnych „Tym, których nie ma wśród nas” - Marta Latacz (kl. III d) pod kierunkiem p. A. Barczyk
- * Wyróżnienie w Małopolskim Konkursie Recytatorskim utworów refleksyjnych „Tym, których nie ma wśród nas” - Daria Modras (kl. II c) pod kierunkiem p. B. Sierki
- * I miejsce w Powiatowym Konkursie Recytatorskim „O Polsce śpiewajmy” - Marta Latacz (kl. III d) pod kierunkiem p. A. Barczyk
- * Nagroda w etapie rejonowym Małopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego Gimnazjów - zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * I miejsce w etapie wojewódzkim Małopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego Gimnazjów w kategorii zespołów wokalnych - zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * Nagroda w etapie rejonowym Małopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego Gimnazjów w kategorii solistów - Emilia Majcherczyk (kl. I b) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * I miejsce w etapie wojewódzkim Małopolskiego Przeglądu Dorobku Artystycznego Gimnazjów w kategorii solistów - Emilia Majcherczyk (kl. I b) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * Nagroda w Powiatowym Festiwalu Kultury 2002 w kategorii muzycznej - zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e), Urszula Klepacka (kl. I f) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * Finaliści Małopolskiego Festiwalu Form Muzycznych i Tanecznych w kategorii zespołów wokalnych - zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * Wyróżnienie w Powiatowym Festiwalu Kultury 2002 w kategorii muzycznej - Dagmara Tkacz (kl. II b) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * Wyróżnienie w Powiatowym Festiwalu Kultury 2002 w kategorii muzycznej - Emilia Majcherczyk (kl. I b) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * I miejsce w Festiwalu Piosenki Olkusz 2002 - Emilia Majcherczyk (kl. I b) pod kierunkiem p. E. Molendy
- * I miejsce w Konkursie „Piosenka ekologiczna” Powiatowego Dnia Ziemi - zespół wo-

kalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e), Urszula Klepacka (kl. I f) pod kierunkiem p. E. Molendy

* I miejsce w Konkursie Piosenki Rajdowej Olkusz 2002 - zespół wokalny w składzie: zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e), Katarzyna Kałwa (kl. I e), Maciej Ekiert (kl. I b) pod kierunkiem p. J. Nowaka

* I miejsce w III Gminnym Konkursie Eko-Piosenki - zespół wokalny w składzie: Ilona Jagła (kl. II b), Nadia Kukuczka (kl. II b), Dagmara Tkacz (kl. II b), Emilia Majcherczyk (kl. I b), Karolina Ruszel (kl. I e), Urszula Klepacka (kl. I f) pod kierunkiem p. E. Molendy

* I miejsce w III Gminnym Konkursie Eko-Piosenki w kategorii soliści - Emilia Majcherczyk (kl. I b) pod kierunkiem p. E. Molendy

* II miejsce w Konkursie Plastycznym „Z myślą o przyszłości” na polską stronę monet EURO - Sonia Madej (kl. III a) pod kierunkiem p. L. Piłki

* I miejsce w Konkursie Plastycznym „Mnie ta Ziemia od innych droższa” - Alicja Wójtowicz (kl. III c) pod kierunkiem p. L. Piłki

* Wyróżnienie w II Powiatowym Konkursie Plastycznym pt. „Ziemia olkuska” - Klaudia Parcz (kl. II d) pod kierunkiem p. L. Piłki

* Wyróżnienie w Diecezjalnym Konkursie „Szopka Bożonarodzeniowa 2001” - Adriana Płachecka (kl. II d) pod kierunkiem p. M. Nowak

* Nagrody w Konkursie Plastycznym „Obiekty sakralne diecezji sosnowieckiej” - Alicja Wójtowicz (kl. III c), Patrycja Guzik (kl. III c), Katarzyna Szczurek (kl. III e) pod kierunkiem p. M. Nowak

* I nagroda w Gminnym Konkursie „Blaski i cienie” - Dominika Karoń (kl. III a) pod kierunkiem p. L. Piłki

SPORTOWE

- * III miejsce w Małopolskiej Gimnazjadzie Młodzieży w pływackich wyścigach sztafetowych dziewcząt - Magdalena Walnik (kl. I c), Beata Molenda (kl. I c), Magdalena Kardynał (kl. I e), Renata Świerczek (kl. III d), Magdalena Kowala (kl. II d), Kinga Żurek (kl. II d), Dagmara Jurkiewicz (kl. I f), Marta Guzik (kl. I b), Katarzyna Panfil (kl. II a), Marlena Stacherczak (kl. II d) pod kierunkiem p. G. Kalisia
- * III miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu na 50m. stylem grzbietowym - Marta Guzik (kl. I b) pod kierunkiem p. T. Starosty, p. G. Kalisia
- * III miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu na 50m. stylem klasycznym - Magdalena Walnik (kl. I c) pod kierunkiem p. G. Kalisia

* III miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu na 50m. stylem dowolnym - Magdalena Kardynał (kl. I e) pod kierunkiem p. H. Poczęsnego, p. G. Kalisia

* II miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu na 50m. stylem klasycznym - Katarzyna Panfil (kl. II a) pod kierunkiem p. M. Sołtysika

* III miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu na 50m. stylem klasycznym - Paweł Działowicz (kl. III d) pod kierunkiem p. P. Krawczyka

* II miejsce w Zawodach Pływackich Powiatu w sztafecie 10x25m. stylem dowolnym dziewcząt - drużyna w składzie: Ewa Woźniczko (kl. III e), Marlena Stacherczak (kl. II d), Marta Guzik (kl. I d), Liliana Jakubowska (kl. Ia), Kinga Żurek (kl. II f), Katarzyna Panfil (kl. II a), Magdalena Walnik (kl. I c), Magdalena Kardynał (kl. I e), Magdalena Kowala (kl. II d), Izabela Słaboń (kl. II d), Dagmara Jurkiewicz (kl. I f) pod kierunkiem p. G. Kalisia

* III miejsce w Zawodach Pływackich o Mistrzostwo Powiatu w sztafecie 10x25m. stylem dowolnym chłopców - drużyna w składzie: Michał Zabierowski (kl. II c), Marcin Kalarus (kl. II c), Mariusz Wierdak (kl. II b), Kamil Januszek (kl. II c), Dominik Guzy (kl. III a), Łukasz Kosiba (kl. II b), Maciej Musiał (kl. III c), Marcin Łaksa (kl. III a) pod kierunkiem p. P. Krawczyka

* I miejsce w Gminnym Turnieju Siatkówki pod kierunkiem p. M. Sołtysika, p. P. Krawczyka

* I miejsce w Konkursie pt. „Małgorzata Musierowicz - znana czy nieznana” - Olga Kula (kl. I b) pod kierunkiem p. R. Zawisz, p. A. Barczyk

* Nagroda w Konkursie pt. „Małgorzata Musierowicz - znana czy nieznana” - Magdalena Baniś (kl. III b) pod kierunkiem p. A. Barczyk, p. R. Zawisz

* I miejsce w Turnieju Wiedzy i Umiejętności „Jedna z 15” - drużyna w składzie: Katarzyna Szczurek (kl. III e), Radosław Strzałka (kl. II d), Jakub Gorzała (kl. II d) pod kierunkiem p. R. Ryla

* II miejsce w finale diecezjalnym Konkursu „Z Biblią w życie” - Paweł Radzieta (kl. II f) pod kierunkiem p. M. Nowak

* III miejsce w Konkursie „Mój las” w pracy indywidualnej pt. „Znaczenie surowca drzewnego dla człowieka” - Mateusz Szot (kl. I e) pod kierunkiem p. L. Parcz

* IV miejsce w Konkursie „Mój las” w pracy indywidualnej pt. „Znaczenie surowca drzewnego dla człowieka” - Marta Wiśniewska (kl. III c) pod kierunkiem p. L. Parcz

* Gimnazjum w Kluczach - Laureat Konkursu „Bardzo łatwo, pstryk i światło” podczas trwania Gminnych Dni Ekologii pod kierunkiem p. L. Parcz

* VI miejsce w Małopolskiej

Gimnazjadzie Młodzieży w tenisie stołowym indywidualnym - Agnieszka Wasiuta (kl. II d) pod kierunkiem p. M. Sołtysika

* II miejsce w Zawodach Powiatowych w dwuboju nowoczesnym - drużyna w składzie: Magdalena Kowala (kl. II d), Ewa Woźniczko (kl. III e), Bartosz Sadkowski (kl. II f), Łukasz Kosiba (kl. II b) pod kierunkiem p. G. Kalisia

* II miejsce w Małopolskiej Gimnazjadzie Młodzieży w dwuboju nowoczesnym - drużyna w składzie: Magdalena Kowala (kl. I c), Magdalena Kowala (kl. II d), Paweł Porębski (kl. III c), Michał Zabierowski (kl. II c) pod kierunkiem p. M. Starczyńskiego, p. P. Krawczyka, p. G. Kalisia

* II miejsce w Mistrzostwach Powiatu Olkuskiego Szkół Gimnazjalnych w piłce nożnej - drużyna w składzie: Przemysław Grzanka (kl. II a), Dawid Kurczek (kl. II c), Michał Porcz (kl. III d), Brunon Stach (kl. III a), Piotr Czerwiński (kl. III a), Michał Zabierowski (kl. II c), Jakub Głanowski (kl. II a), Michał Piątek (kl. II a), Marcin Kalarus (kl. II c), Mariusz Wierdak (kl. II b), Kamil Januszek (kl. II c), Dominik Guzy (kl. III a), Łukasz Kosiba (kl. II b), Maciej Musiał (kl. III c), Marcin Łaksa (kl. III a) pod kierunkiem p. P. Krawczyka

* II miejsce w Gminnym Turnieju Siatkówki pod kierunkiem p. M. Sołtysika, p. P. Krawczyka

INNE

* I miejsce w Konkursie pt. „Małgorzata Musierowicz - znana czy nieznana” - Olga Kula (kl. I b) pod kierunkiem p. R. Zawisz, p. A. Barczyk

* Nagroda w Konkursie pt. „Małgorzata Musierowicz - znana czy nieznana” - Magdalena Baniś (kl. III b) pod kierunkiem p. A. Barczyk, p. R. Zawisz

* I miejsce w Turnieju Wiedzy i Umiejętności „Jedna z 15” - drużyna w składzie: Katarzyna Szczurek (kl. III e), Radosław Strzałka (kl. II d), Jakub Gorzała (kl. II d) pod kierunkiem p. R. Ryla

* II miejsce w finale diecezjalnym Konkursu „Z Biblią w życie” - Paweł Radzieta (kl. II f) pod kierunkiem p. M. Nowak

* III miejsce w Konkursie „Mój las” w pracy indywidualnej pt. „Znaczenie surowca drzewnego dla człowieka” - Mateusz Szot (kl. I e) pod kierunkiem p. L. Parcz

* IV miejsce w Konkursie „Mój las” w pracy indywidualnej pt. „Znaczenie surowca drzewnego dla człowieka” - Marta Wiśniewska (kl. III c) pod kierunkiem p. L. Parcz

* Gimnazjum w Kluczach - Laureat Konkursu „Bardzo łatwo, pstryk i światło” podczas trwania Gminnych Dni Ekologii pod kierunkiem p. L. Parcz

* VI miejsce w Małopolskiej

GMINNE DNI EKOLOGII w Kluczach

Sprawozdanie: Ilona Szczęch, Foto: Halina Ładoń

Tytułem wstępu....

Ekologia jest nauką badającą wzajemne zależności pomiędzy organizmami a otaczającym je środowiskiem. Zatem popularne znaczenie, w jakim używamy tego słowa jest zupełnie inne. Zazwyczaj pod pojęciem „ekologiczny” rozumiemy się zdrowy, nieskażony, taki jak przed laty, zaś ekolog w rozumieniu wielu to ktoś kto wciąż protestuje, przypina się do jedyne drzewka nie pozwalając go wyciąć czy też polewa farbą kobiety noszące naturalne futra. Stosunkowo dużo pierwotnego znaczenia słowa ekologia jest w zbitce pojęciowej EDUKACJA EKOLOGICZNA. Jej przedmiotem jest przekazywanie wiedzy o środowisku i naszym w nim miejscu. Edukacja ekologiczna odbywa się już od najmłodszych lat, najpierw w domu rodzinnym, potem w przedszkolu. Z

organizatorzy wybierają temat ogólny wokół którego skupia się edukacja. Poprzez wybór określonego modułu działań powstaje całoroczna kampania ekologiczna z uroczystym finałem. Rok ubiegły poświęcony był Wodzie ze szczególnym uwzględnieniem wód Białej Przemszy. Zarówno nauczyciele jak i dzieci zajęli się badaniem stanu czystości wody w naszej rzece, gospodarowaniem wodą, walką z jej marnotrawstwem. W każdej szkole znalazły się pakiety edukacyjne z których korzystają czytelnicy.

Obecny rok to rok Energii i jej związku ze środowiskiem.

Organizacja tegorocznych Gminnych Dni Ekologii była przedsięwzięciem wszystkich szkół naszej Gminy - szkół podstawowych i gimnazjów. Do organizacji włączyły się też niektóre przedszkola. Przedsięwzięcie to koordynowała

salach. Dzieci początkowo nieufne, nie znające kolegów z innych szkół szybko nawiązały ze sobą kontakt. Służyć temu miały zajęcia integracyjne których celem było wzajemne poznanie siebie, szkół i miejscowości z których dzieci przyjechały. W sumie udział w zajęciach wzięło 7 szkół x 4 uczniów = 28 uczestników. Zajęcia warsztatowe przygotowała i poprowadziła pani Anna Gózdź nauczycielka nauczania zintegrowanego w SP Klucze. Całość zajęć miała nadrzędny cel - przybliżenie najmłodszemu problemowi wykorzystania energii, bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych, oszczędzania energii w szkole i gospodarstwach domowych. Praca podczas zajęć była niezwykle owocna - plakaty które były jej podsumowaniem zostały zaprezentowane w formie wystawki podczas Gminnych Dni Ekologii.

Na zakończenie każde dziecko otrzymało Dyplom Energoludka który dowodzi, że energia i jej związek ze środowiskiem nie ma już dla uczestnika warsztatów tajemnic. Tematyka zajęć będzie kontynuowana już na terenie poszczególnych placówek (scenariusz przygotowany przez prowadzącego zajęcia trafi do każdej szkoły naszej Gminy), uczestnicy warsztatów podzielą się wtedy swoimi doświadczeniami już z kolegami ze swojej szkoły. Spotkanie dzieci z różnych miejscowości naszej Gminy oprócz sukcesu „ekologicznego” nauczyły dzieci wzajemnej tolerancji, współpracy i kreatywności, czyli cech najbardziej potrzebnych we współczesnym świecie. Te nietypowe lekcje były wspaniałą zabawą dla wszystkich, a dla prowadzącej je nowym doświadczeniem.

Jak przedstawić uczniom związek energii ze środowiskiem, jakie doświadczenia i

ENERGIA, na podstawie którego zobowiązany jest przeprowadzić szkolenie nauczycieli w swojej szkole.

Idea zorganizowanych warsztatów polega na długofalowości działań związanych z zaproponowaną tematyką, zajęcia miały na celu zainicjowanie problemu Energii wśród uczniów i nauczycieli i posłużyć jako fundament do

przez opisową do twórczej, od pracy zespołowej przez rodzinną do indywidualnej.

Chcemy podzielić się z czytelnikami sukcesem laureatów i dodać, że dzięki sponsorom możliwe było ich nagrodzenie.

Konkurs ILUMINACJA

Udział w konkursie wzięło 10 zespołów szkolnych (7 ze

Warsztaty nauczycieli

ich rozwinięcia w poszczególnych placówkach. Niebagatelny jest również fakt, że takie warsztatowe spotkania nie tylko uczą, ale również integrują ludzi, w tym wypadku tych którym los środowiska jest szczególnie bliski.

Podsumowanie konkursu BARDZO ŁATWO - PSTRYK I ŚWIATŁO

Jak już informowaliśmy czytelników Echa Klucz w ramach kampanii ekologicznej Energia i jej związku ze środowiskiem zorganizowano trwający kilka miesięcy konkurs „Bardzo łatwo - pstryk i światło”

Problematyka konkursu bardzo wyraźnie korespondo-

szkół podstawowych i 3 gimnazjalne). Zespoły opracowały bilans energetyczny swoich szkół. Powstał tym sposobem audyt energetyczny szkoły który ukazał jakich zmian w szkole trzeba dokonać aby lepiej gospodarować energią.

Komisja konkursowa w składzie:

Jolanta Arendalska - przedstawiciel Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Urszula Grzyb - nauczyciel elektroniki w ZSZ w Porębie, Małgorzata Curyło - nauczyciel SP Klucze,

przyjęła nadesłane prace. Po wnikliwym dokonaniu oceny wyłoniła równorzędnych zwycięzców: S.P. Rodaki, SP Ryczówek, SP Klucze, Gimnazjum Klucze i Gimnazjum nr 3 Olkusz

Konkurs Bilans Domowy

Zadaniem tego konkursu było opracowanie bilansu energetycznego gospodarstwa domowego ucznia i poszukiwania możliwości zaoszczędzenia energii w domach. W tym konkursie organizatorzy pragnęli, aby wszyscy domownicy świadomie zainteresowali się tym zagadnieniem, aby uczeń czuł i wiedział że dokonuje czegoś ważnego dla swojej rodziny, środowiska i w konsekwencji dla nas wszystkich.

W.w Komisja przyjęła do oceny 32 bilanse domowe. Przyznała równorzędne nagrody dla:

Alana Rynkiewicza - Szkoła Podstawowa Klucze, Anety Pączek - Szkoła Podstawowa Rodaki, Patrycji Włoch - Szkoła Podstawowa Klucze, Marceliny Kopeć - Gimnazjum Klucze, Pawła Stańczyka - Gimnazjum Klucze, Michała Kasprzyka - Gimnazjum Klucze, Grzegorza Kalarusa - Gimnazjum Klucze, Karoliny Gawron - Gimnazjum Bydlin

Podczas zakończenia Dni Ekologii

obserwacji wynika niezbicie, że nikt tak jak przedszkolaki nie potrafi skutecznie wymusić na swych najbliższych wyuczone w przedszkolu proekologiczne zachowania. Podobną skuteczność można jeszcze uzyskać w pracy z dziećmi w początkowym okresie edukacji szkolnej, w klasach I - VI, dlatego nie można edukacji tej traktować po macoszemu, wychodząc z założenia, że to dopiero gimnazjaliści czy licealiści są w stanie zrozumieć i docenić doniosłość ekologicznych problemów.

Mając na uwadze powyższe cieszą wszystkie działania dla środowiska podejmowane przez dzieci i ich opiekunów, a przynoszące nierzadko imponujące efekty ekologiczne.

Podsumowaniu tych działań służyć miały Gminne Dni Ekologii organizowane w Szkole Podstawowej w Kluczach już po raz drugi.

Przygotowanie do finału Gminnych Dni Ekologii jest przedsięwzięciem długofalowym, obejmującym prawie cały rok pracy. Dlatego co roku or-

Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Kluczach.

A oto harmonogram przygotowania tegorocznej kampanii.

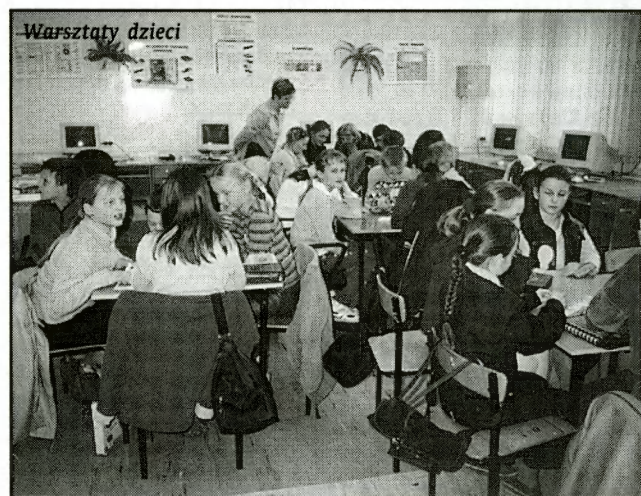
HARMONOGRAM

Gminne Dni Ekologii - dzień pierwszy

Jak wynika z harmonogramu całorocznej kampanii w miesiącu kwietniu odbyły się warsztaty ekologiczne dla uczniów i nauczycieli z terenu naszej Gminy, był to pierwszy dzień Gminnych Dni Ekologii.

Warsztatami tymi uczciliśmy przypadający na 22 kwietnia Dzień Ziemi.

Już pół godziny przed rozpoczęciem zajęć do Szkoły Podstawowej w Kluczach zaczęli przybywać goście - z każdej szkoły podstawowej nauczyciel przyrody i czwórka dzieci z klas III i IV. Niestety dzieci już na wstępie musiały pożegnać się ze swoim opiekunem bo nauczyciele i uczniowie swoje warsztaty mieli w osobnych

Warsztaty dzieci

eksperymenty związane z Energią można zaprezentować uczniom - odpowiedź na te i inne pytania otrzymało siedmiu nauczycieli z naszej Gminy na warsztatach dla nauczycieli. Warsztaty te przygotowali edukatorzy z Niepublicznego Studium Edukacyjnego Indeks z Krakowa. Każdy nauczyciel wzbogacił swój warsztat pracy o pakiet edukacyjny

z treściami edukacji ekologicznej zawartymi w Podstawach programowych.... Znajdują się tam zapisy nawiązujące do tematyki energetycznej.

Konkurs był serią konkursów otwierającą ścieżkę uczestnictwa dla wszystkich zainteresowanych poprzez różnorodność form konkursowych od pracy badawczej

Konkurs dla nauczycieli na scenariusze zajęć dydaktycznych

Na konkurs wpłynęło 12 scenariuszy zajęć dydaktycznych. Warunkiem koniecznym, wysoko ocenianym przez jurorów, były zajęcia które aktywizowały uczniów. Jury zwracało też uwagę na te propozycje, które wpłynęły na zmianę postaw uczniów.

Przyznano jedną pierwszą nagrodę i 4 równorzędne: I nagroda dla Pani Iwony Boruń - nauczyciela Gimnazjum Klucze.

Nagrody równorzędne dla: Pani Doroty Jochymczyk - nauczyciela SP Bydlin, Pani Agnieszki Szarek - nauczyciela SP Klucze, Pani Anny Góźdz - nauczyciela SP Klucze, Pani Doroty Kuc - nauczycielka Przedszkola w Kluczach

Konkurs uczniowski na pracę plastyczną - plakat

Nadesłane prace stanowiły najliczniejszą grupę prac konkursowych. Również przyjęte przez młodych artystów techniki, kolorystyka, sposoby po-

które zajęło I miejsce, II miejsce zajęło Przedszkole w Jaroszewcu, a III przypadło Przedszkolu w Bydlinie.

W zbiorce baterii na terenie przedszkoli przodowała: Karolinka Januszek, Karolinka Ziaja i Julia Pikul - wszystkie dzieci z Przedszkola Klucze.

Konkurs na hasło zachęcające do oszczędzania energii.

Wpłynęło 40 haseł - zwyciężyło hasło Jurczyk Iwony z SP Ryczówek

ŚWIECI, ŚWIECI - KASA LECI

Inni laureaci tego konkursu to Mateusz Łydko SP Klucze i Jakub Burak SP Klucze

Organizatorzy konkursu pragną serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom konkursu i ich opiekunom. Ci ostatni włożyli bardzo dużo wysiłku aby powstały prace na tak wysokim poziomie. Opiekunami i współorganizatorami konkursu byli: Dorota Jochymczyk SP Bydlin, Anna Kotara SP Chechło, Kazimierz Waśniowski SP Jaroszewiec, Elżbieta Adamik i Ilona Szczęch SP Klucze Maria Drożyńska SP Kwa-

szczycili swoją obecnością naszą uroczystość. Mieliśmy więc zaszczyt gościć Władze Samorządowe: z Wójtem Gminy Panią Małgorzatą Węgrzyn i Zastępcą Wójta Panem Józefem Kaczmarczykiem - na czele oraz Dyrektor GZO Lucynę Latos, przedstawicieli: Rady Gminy, Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, Towarzystwa na Rzecz Ochrony Przyrod, Leśnictwa, Towarzystwa Przyjaciół Zwierząt, Stowarzyszenia Elektryków Polskich, Małopolskiego Forum Edukacji Europejskiej, Gminnego Ośrodka Kultury, Rady Sołeckiej Klucz, Parafii w osobie Proboszcza Ks. Stanisława Pułki, Firmy WERBUS, Huty Szkła JAROSZOWIEC, Dyrektorów przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, nauczycieli różnych szkół, uczniów i ich rodziców. Nie zabrakło też mediów - naszego przyjaznego ekologu Echa Klucz, Dziennika Polskiego, Gazety Krakowskiej i Radia Kraków.

Bohaterem naszego spotkania było uschnięte, samotne drzewo. Właśnie na to drzewo zawieszali nasi Goście zielone liście - każdy liść był symbolem działań proekologicznych, które były udziałem jednostek reprezentowanych przez naszych gości. Działan było mnóstwo i są one balsamem na serca tych, którym los środowiska przyrodniczego Gminy Klucze nie jest obojętny. Wkrótce nasze drzewo pięknie się zazieleśniło, nazwaliśmy go Drzewem Wiecznie Zielonym, mamy nadzieję, że listków na nim będzie coraz więcej. Drzewko to ukazało, że mimo odrębności naszych działań łączy nas ten sam cel, nas to znaczy: placówki oświatowe, władze samorządowe, zakłady przemysłowe, parafie, organizacje ekologiczne, GOK, tym celem jest troska o środowisko Naszej Małej Ojczyzny.

Wychodząc naprzeciw zasa-

Pana Rafała Kunaszyka - Certyfikaty upoważniające do działania na terenie każdej placówki Ekologicznych Klubów Europejskich. Działania tych klubów będą wspólne, a celem ich działania będzie poprawa stanu środowiska każdej miejscowości, co będzie miało wpływ na środowisko Gminy, a w efekcie na środowisko Polski i Europy. Cieszymy się że do na-

dzieci pod kierunkiem nauczycielek: Elżbiety Adamik i Marii Sroczyńskiej.

Oprócz wymienionych już, w organizację Gminnych Dni Ekologii włączyło się wielu nauczycieli SP Klucze: Małgorzata Curyło, Lidia Piłka, Agnieszka Szarek, Danuta Jarząbek, Wioletta Deptalska, Anna Rybak, Celina Adamek. Duży wkład pracy wniosła nauczy-

szych szkolnych Klubów przyłączył się Klub Ekoludków z Przedszkola w Kluczach. Miło nam donieść, że patronat nad działalnością Klubów objęli: honorowy Wójt Gminy Klucze Małgorzata Węgrzyn, a medialny Dziennik Polski.

Jednym z elementów Gminnych Dni Ekologii był Finał Konkursu: Bardzo łatwo - pstryk i światło. Nastąpiło podsumowanie konkursu, i wręczenie nagród laureatom. Imprezę kończył występ członków szkolnego Koła Ligi Ochrony Przyrody, którzy przygotowali piękny występ pod kierunkiem nauczycielki Moniki Madajewskiej-Pandel.

Nie był to jednak koniec imprezy. Na korytarzu szkolnym czekała na naszych Gości niespodzianka - Wystawa po-

cielka biologii Gimnazjum Klucze Lucyna Parcz. Sam finał Gminnych Dni Ekologii nie byłby możliwy bez współorganizatorów konkursu, „Bardzo łatwo pstryk i światło” z poszczególnych szkół. Koordynatorem i pomysłodawczynią imprezy była nauczycielka Ilona Szczęch. Tegoroczne Gminne Dni Ekologii są już historią, ale trzymamy za słowo tych którzy opuszczając naszą imprezę obiecali wspierać działania szkół, przedszkoli. Niechaj hasło naszych Gminnych Dni Ekologii W jedności siła nie będzie tylko hasłem jednego dnia.

Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Kluczach pragnie serdecznie podziękować sponsorom, dzięki którym mogliśmy nagrodzić laureatów nagrodami: Urzędowi Gminy Klucze Firmie Werbus, Hucie Szkła Jaroszewiec, OSM Pilica, Stowarzyszeniu Elektryków Polskich, Pracownikom Gliwickiego Zakładu Elektroenergetycznego Pani Honoracie Ulaneckiej i Panu Alojzemu Żymelce, gazecie Dziennik Polski, Wydawnictwu Zielone Brygady.

Dni Ekologii-ciąg dalszy

Cieszymy się, że mogliśmy nasz świąteczny nastrój utrzymać jeszcze w następnym dniu. Odwiedzili nas bowiem dzieci wraz z opiekunami z Przedszkola w Kluczach, dla których powtórzyliśmy występ naszych uczniów. Specjalnie dla małych gości uczniowie zaprezentowali wystawę i historię światła. Ponieważ niektóre grupy były laureatami konkursu plastycznego z zainteresowaniem szukały swoich prac na po konkursowej wystawie. Mamy nadzieję, że wizyta w naszej szkole przyniosła najmłodszym wiele radości i wrażeń.

dejścia do tematu były bardzo różne czasem bardzo oryginalne. Komisja konkursowa w składzie:

Pani Anna Płachecka, Pani Anna Bałazy przyjęła do oceny 55 prac, po wieloetapowym procesie wyłoniła 20, z których nagrodziła 8. Nagrody przyznano: Grupie Pajacyki - Przedszkole Klucze, Grupie Muminiki - Przedszkole Klucze, Oli Rudy - SP Chechło, Paulinie Szatan - SP Bydlin, Paulinie Burkiet - SP Kwaśniów, Patrycji Włoch - SP Klucze, Dominice Karoń - Gimnazjum Klucze, Joannie Karolczyk - Gimnazjum Bydlin

Nagrodzono też piękne prace plastyczne wykonane przez uczniów niepełnosprawnych.

Komisję konkursową szczególnie zachwyciła ekspresja tych prac i ich kolorystyka. Nagrody otrzymali: Aneta Małysa - SP Klucze, Adam Jamrozowicz - SP Klucze, Justyna Zynek - SP Klucze, Mariusz Adamski - SP Klucze i Magda Januszek - SP Klucze.

W konkursie na największą ilość zebranych baterii zwyciężyło Przedszkole w Kluczach,

śniów, Barbara Wojnar SP Rodaki, Bogusława Jakubek SP Ryczówek, Stanisława Lisowska Gimnazjum Bydlin, Lucyna Parcz i Joanna Bojko Gimnazjum Klucze, Bernarda Szczurowska Gimnazjum nr 3 Olkusz, Justyna Wiejaczka, Dorota Kuc, Dorota Kowalska, Lidia Załona, Przedszkole Klucze i Dyrektor Przedszkola w Jaroszewcu i Bydlinie

GMINNE DNI EKOLOGII

W JEDNOŚCI SIŁA

Już po raz drugi Szkoła Podstawowa w Kluczach wystąpiła z inicjatywą zorganizowania Gminnego Ekologicznego Święta, które w ubiegłym roku nazwaliśmy Gminnymi Dniami Ekologii. Postanowiliśmy w jednym dniu, w jednej chwili, w jednym miejscu zebrać wszystkich tych którym los naszego środowiska nie jest obojętny

Całej imprezie przyświecało hasło: W jedności siła

Tą przysłowiową jednością byli wszyscy Ci, którzy za-

dzie, że Razem łatwiej osiągnąć cel, Dyrekcje Szkół Podstawowych z Gminy Klucze postanowiły powołać w swoich placówkach Ekologiczne Kluby Europejskie. Oficjalne powołanie Klubów do działania odbyło się w trakcie naszej uroczystości. Dyrektorzy Szkół Podstawowych odebrali z rąk Przedstawiciela Małopolskiego Forum Edukacji Europejskiej

kazująca historię światła - Od krzesiwa do... Zgromadzono wiele eksponatów, a dodatkową atrakcją byli uczniowie w strojach z epoki, której eksponaty dotyczyły. Był więc człowiek pierwotny nad ogniskiem, były damy z XIX w. nad lampami tej epoki, był Łukasiewicz z pierwszą żarówką i wiele innych historycznych postaci.

Wystawę tą przygotowali

Sprawozdanie z działalności ekologicznej placówek oświatowych Gminy Klucze

Przygotowała - Ilona Szczęch

Impreza finałowa Gminnych Dni Ekologii stała się okazją do podsumowania działań ekologicznych mających miejsce w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach naszej Gminy. Ponieważ organizatorzy byli ograniczeni czasowo - sprawozdanie było w formie skrótowej. Teraz podajemy je w całości.

Działania Ekologiczne w Szkole Podstawowej w Ryczówku w roku szkolnym 2001/2002.

- * Sprzątanie Świata (sprzątanie bocznych dróg i przystanków autobusowych - segregacja śmieci; lokalizacja dzikich wysypisk śmieci w okolicy).
- * Dbalostwo o tereny zielone wokół szkoły (skalniak i tarasy wykonane przy pomocy finansowej Partnerstwa dla Środowiska). Każda klasa ma przydzielony fragment posesji szkolnej do sprzątania.
- * Zagospodarowanie ogródka szkolnego (każda klasa ma swoją działkę, na której pielęgnuje posadzone przez siebie kwiaty i warzywa).
- * Sadzenie drzewek (jesienią uczniowie posadzili 20 świerków i 5 modrzewi, na wiosnę 10 lip i 20 świerków).
- * Zimą dokarmianie ptaków (w ubiegłym roku szkolnym zorganizowaliśmy karmnikowy konkurs. Dzieci zrobiły dużo pomysłowych karmników, które służą do dziś).
- * Zbieranie surowców wtórnych: makulatury i puszek aluminiowych.
- * Coroczne sadzenie drzewka przez klasę I i opieka nad nim przez cały czas nauki w szkole.
- * Udział w warsztatach ekologicznych (o Smoleniu i Dolinie Podkrakowskiej).
- * Udział w gminnym konkursie ekologicznym „Myśl globalnie” - „działaj lokalnie” (uczniowie wykonali zdjęcia najciekawszych drzew naszej okolicy).
- * Udział w konkursie energetycznym (uczniowie wykonali bilans energetyczny naszej szkoły, kilku uczniów z klasy szóstej robiło bilanse domowe, malowało plakaty).

W szkole działa Szkolne Koło Przyrodników, które rozbudza zainteresowania ekologiczno-przyrodnicze uczniów. Organizuje zajęcia terenowe, na których uczniowie według kluczy oznaczają wybrane rośliny i zwierzęta z najbliższej okolicy, wykonują zielniki, które służą jako pomoc dydaktyczną na lekcjach przyrody. W ramach Szkolnego Koła Przyrodników odbywają się wycieczki rowerowe i piesze (Ogrodzieniec, Góra Chelm, Pustynia Błędowska).

Sprawozdanie z działalności ekologicznej Przedszkola w Kluczach.

Mając na uwadze dobro przyrody, a więc i nasze własne, bo jesteśmy jej częścią, już przedszkolacy uczą się jak o nią dbać. Jesienią z wielkim zapałem włączyliśmy się do akcji „Krokus”, zorganizowanej przez Dyрекcję naszego przedszkola. Dzieci przyniosły zakupione przez swych rodziców cebulki krokusów i żonkili i wraz z dorosłymi zasadziły je w przedszkolnym ogrodzie. Wiosną, efekt przerósł nasze oczekiwania. Każdy kto tędy przechodził przyzna, że widok był imponujący. Systematycznie rozrastają się nasze skalniaki, wzbogacone o nowe rośliny, często sponsorowane przez życzliwe nam osoby. We wrześniu odbyła się akcja „Sprzątania Świata”, drobny wkład w niej miały „Pajacyki”. Uprzątały papierki wzdłuż drogi do stawu Zielonego. Późną jesienią w ogrodzie została założona prawdziwa ptasia stołówka (Karmnik z dozownikiem ziarenka podarował nam pan leśniczy). Całą zimę każda grupa w wyznaczone dni dokarmia ptaki zgromadzonych wcześniej pokarmem. Zawiesiliśmy również budki dla szpaków. Pierwszych lokatorów mieliśmy już w kwietniu. Mamy nadzieję, że latem będziemy mogli obserwować jak uczą swoje młode latać. Długi zimowy czas uatrakcyjniałyśmy zajęciami plastycznymi, w których bardzo często wykorzystywane były surowe wtórne przyniesione przez dzieci. W tym czasie wykonanych zostało wiele ciekawych prac, wykorzystywanych jako elementy dekoracyjne szatni. U schyłku zimy poszczególne grupy prowadziły okresową hodowlę zwierząt. Muminki opiekowały się świnką morską, Pajacyki żółwiem wodnym, Smerfy zaś podglądały zwyczajnie ślimaka winniczka. Wiosną rozpoczęliśmy od sprzątania wokół przedszkola, wybieraliśmy śmieci i uprządkowaliśmy trawniki, by z przyjemnością bawić się w czystym otoczeniu. Już od maluchów każdy przedszkolak wie, że papierki należy wrzucać do kosza, dlatego dyrekcja zadbała by wokół przedszkola było ich wystarczająco dużo. Niektóre grupy brały udział w upiększaniu ogrodu sadząc krzewy i kwiaty.

Pszczołki zasadziły dwa krzewy żółtliny japońskiej, Muminki założyły rabatę kwiatową z koniczyną ozdobną a Pajacyki po trzy krzewy bukszpanu i oraz fasolę. W różnych częściach ogrodu rosną metasekwoje, pięciorniki, tawuły, róże i wiele innych ciekawych gatunków uprawiając otoczenie i dostarczając wrażeń estetycznych dzieciom. Kwitnący ogród przyciąga wiele owadów co umożliwia prowadzenie bezpośredniej obserwacji. Z dużym zaangażowaniem przyłączyliśmy się do konkursu ogłoszonego przez Szkołę Podstawową w Kluczach. Wszystkie grupy zbierały zużyte baterie Rekor-dową liczbę zebrały Muminki - 357 szt., Pajacyki - 239 szt. Słoneczka - 199 szt. Plakaty do konkursu „Światła i cienie”, pokazującego związek między działalnością ludzi a zagrożeniami dla środowiska przygotowały Muminki pod kier. mgr Doroty Kuc i Pajacyki pod kier. Doroty Kowalskiej. Obydwie nauczycielki wzięły też udział w konkursie dla nauczycieli na scenariusz zajęć dydaktycznych. Przedszkole realizuje szereg zagadnień ekologicznych wynikających z planu rocznego, do którego nauczycielki dobierają wiele ciekawych, przystosowanych do wieku i możliwości dzieci tematów. Sprawozdanie przygotowały mgr Dorota Kuc i mgr Dorota Kowalska.

Szkoła Podstawowa w Jaroszewcu.

Celem działań ekologicznych w naszej szkole jest dostrzeganie przez uczniów zmian zachodzących w środowisku, ukazanie zależności środowiska od działalności człowieka i podejmowanie działań związanych z ochroną przyrody. Praca przebiega na wielu płaszczyznach: podczas lekcji przedmiotowych, wycieczek i rajdów. Kl. IV - VI Lekcje przyrody, których tematyka dotyczy świata, jego różnorodności bogactwa, piękna i ochrony. Lekcje języka polskiego poświęcone pięknu krajobrazu. Lekcje wychowawcze - zagadnienia ekologiczne związane z ochroną przyrody. Zajęcia pozalekcyjne - Szkolne Koło Krajoznawczo-Turystyczne i gromada Zuchów - wykonywanie albumów, plakatów. Konkursy międzyszkolne - plastyczne,

fotograficzne. Udział w akcjach: Dokarmiamy ptaki zimą, Zakładamy budki lęgowe dla ptaków, Pomóżmy zwierzętom przetrwać zimą, Czysta Jura. Udział w warsztatach ekologicznych „Festiwal wody” organizowanych w Szkole Podstawowej w Kluczach (w ubiegłym roku szkolnym). Organizowanie wycieczek i rajdów - walory turystyczno - krajoznawcze poznanych okolic. Uczniowie naszej szkoły zdobyli II miejsce w VII Pieszym Rajdzie Wiosennym w roku szk. 2001/2002r. udział w konkursach ekologicznych: prezentacja wybranego miejsca ciekawego pod względem przyrodniczym, poznawanie gatunków roślin chronionych, Wykonywanie plakatów. Uczniowie naszej szkoły zajęli I miejsce w konkursie gminnym „Myśl globalnie - dzisiaj lokalnie” w ubiegłym roku szkolnym i III miejsce w edycji tego konkursu w tym roku szkolnym. Konkurs - „Bardzo łatwo pstryk i światło” Bilans energetyczny. Wykonanie plakatów propagujących oszczędność energii. Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o Ziemi Kluczewskiej organizowany przez Szkołę Podstawową w Jaroszewcu. Uczniowie naszej szkoły w ubiegłym roku szkolnym zajęli I miejsce, a w bieżącym roku szkolnym - miejsce III. Udział w akcjach: Sprzątanie Świat - Polska, Światowy Dzień Ziemi, Dbanie o tereny wokół Jaroszewca z okazji pierwszego dnia wiosny (SKKT i Zuchy), Sadzenie drzewek wokół szkoły. Organizowanie Gminnego Konkursu Eko- Piosenki - Jaroszewiec. Zespół wokalny z naszej szkoły zajął w roku szkolnym 2000/2001 I miejsce, w tym roku szkolnym - miejsce II. Coroczna zbiórka makulatury i puszek aluminiowych. Segregacja odpadów - na terenie szkoły znajdują się pojemniki na różne odpady: szkło, puszki aluminiowe, papier. Przygotowanie uroczystości szkolnych poświęconych ochronie przyrody np.: „Zostawcie nam czysty kawałek świata”, „Moja ziemia - mój świat”. Wykonanie gazetki ściennych w klasach i na korytarzu szkolnym. Wydanie specjalnych numerów szkolnej gazetki poświęconych ekologii. W klasach I - III na zajęciach zintegrowanych realizowana jest tematyka z zakresu edukacji przyrodniczo - społecznej: Znaczenie lasu i ekologiczne zachowanie w lesie. Zanieczyszczenia i ochrona wód, gleby i powietrza. Ochrona roślin dziko rosnących. Dostrzeganie zagrożeń dla roślin i zwierząt. Krajoznawstwo rodzinne miejscowości. Metody pracy z uczniami. Oglądanie filmów ekologicznych. Wykonywanie doświadczeń. Przeprowadzanie konkursów - „Zielona Ziemia”. Wykonywanie prac plastycznych - technicznych „Na ratunek Ziemi” (modele drzew, zwierząt - zabawka z niepotrzebnych opakowań, kapsli, korków, sznurka, dru-

tu i t. p. Ocenianie zespołu klasowego poprzez przyznanie sprawności „przyjaciół przyrody”.

Działania proekologiczne w SP Bydlin w roku szkolnym 2000/2001.

Udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie Świata”. pielęgnacja roślin doniczkowych w budynku szkolnym. Wykonywanie gazetki tematycznych, np. „Dni Matki Ziemi.” Przeprowadzenie akcji dokarmiania ptaków w okresie zimy. Organizacja pogadanek i wyświetlanie filmów o tematyce ekologicznej. Przeprowadzenie akcji choinkowej - propagowanie choinek stroikowych. Zorganizowanie między szkolnego konkursu „Pokaz mody ekologicznej - WIOSNA 2001.” Udział reprezentacji szkoły w warsztatach ekologicznych organizowanych przez SP Klucze „Twoja Rzeka”. Zorganizowanie wiosennej akcji porządkowania terenu wokół szkoły. Udział szkoły w Programie edukacyjnym „Bocian” koordynowanym przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół przyrody „pro Natura” - realizacja zadań dotyczących ochrony bociana białego i jego żerowisk.

Raport z działań ekologicznych zrealizowanych w roku szkolnym 2001/2002r. w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Chechle.

Podstawowym założeniem naszych działań jest motto Henryka Skolimowskiego: „Wiek dwudziesty pierwszy będzie stuleciem ekologicznym, albo nie będzie go wcale”. Jesienią zorganizowaliśmy warsztaty ekologiczne dla uczestników II Gminnego Konkursu Ekologicznego i ich opiekunów w Dolinie Wodącej w Smoleniu. Udział uczniów klas V - VI w V Jesiennym Rajdzie Górskim - Czantoria-Stożek. Wycieczka trzydniowa w Beskid Śląski dla uczniów klasy VI jako forma nagrody za całoroczne sprzątanie 6 przystanków w Chechle. Sadzenie jarzębin, krzewów ozdobnych wokół szkoły w październiku. Wykonanie zielników przez uczniów klasy III i IV. Wycieczka rowerowa dla klasy IV na Błocę wraz z rodzicami. Zbieranie surowców wtórnych: (1520 kg makulatury, 1500 kg szkła mieszanego i 48 kg puszek aluminiowych co daje średnio na jednego ucznia w szkole około 36 kg odpadów. Włączamy się w akcję sprzątania świata. Włączamy się aktywnie do gminnego konkursu na „Najczystsze sołectwo.” W okresie zimowym uczniowie dokarmiali ptaki. Jesteśmy organizatorami już III Gminnego Konkursu Ekologicznego pod hasłem „Myśl globalnie - dzisiaj lokalnie”. W miesiącu kwietniu organizujemy tydzień ekologii wykonując plakaty, organizowany był konkurs na wiersz ekologiczny, przeprowadziliśmy monitoring dzikich wysypisk.

Sprawozdanie SP Rodaki

Aktywne działanie proekologiczne w SP Rodaki to:

- * Udział w realizacji projektu „Szkolne ostoje przyrody”
- * Systematyczne zadrzewianie placu szkolnego i okolic szkoły
- * Udział w akcjach Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi
- * Organizacja kampanii Pomóż zwierzętom, trwającej cały miesiąc październik połączonej z aktywną edukacją, zbiórką karmy dla schroniska i zwierząt leśnych.
- * Całoroczna zbiórka segregowanych opakowań. Udział w konkursie o Złotą Puskę.
- * Uprzątnięcie z placu szkolnego opon, odpadów zagrażających środowisku.
- * Zorganizowanie teatru ekologicznego, którego spektakle „Śpiąca królewna” i „Sąd nad zabamami” był prezentowany na uroczystościach szkolnych, środowiskowych i wojewódzkich.
- * Organizacja akcji o tematyce ekologicznej „Dziura ozonowa” „Efekt cieplarniany” „Nasze kręgowce”, których celem jest intensywna edukacja.
- * Organizacja konkursu na ekologiczny stroik w ramach akcji „Ekologiczna choinka”
- * Współpraca z Radą Sołecką mającą na celu polepszenie środowiska Rodak.
- * Udział w wycieczkach przyrodniczych, warsztatach i konkursach organizowanych w Gminie Klucze
- * Dokarmianie ptaków i zbiórka karmy dla ptaków.
- * Zrobienie i założenie budek lęgowych (na placu szkolnym i w jego okolicy)
- * Aktywna współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Zwierząt, Towarzystwem na rzecz Ochrony Przyrody i Fundacją Partnerstwo dla Środowiska, udział w programach organizowanych przez te organizacje.
- * Organizacja wystaw przyrodniczych.
- * Założenie szkółki drzew i krzewów

Ekologia w naszej szkole - Gimnazjum w Bydlinie

Działania proekologiczne w Gimnazjum w Bydlinie mają na celu podniesienie świadomości ekologicznej uczniów, nauczycieli, pracowników administracyjnych oraz rodziców.

W ciągu ostatniego roku szkolnego, podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadzono szereg imprez i akcji propagujących idee szkół dla ekorozwoju, m.in.:

1. Szkoła corocznie bierze aktywny udział w akcji „Sprzątanie świata”. Uczniowie wraz z nauczycielami porządkują okolice szkoły, pobocza dróg, lasy. W b.r. dzięki tej akcji, zlikwidowanych zostało kilka dzikich wysypisk śmieci w lasach, zlokalizowanych wcześniej przez uczniów.

2. Podpisano umowę z Urzędem Gminy w Kluczach na sprzątanie przez uczniów przystanków autobusowych w Bydlinie, Kolbarku, Cieślinie. Za zarobione w ten sposób pieniądze dofinansowane są wycieczki klasowe.
3. Corocznie przed uroczystościami 11 listopada, młodzież porządkuje otoczenie wokół szkoły, drogę do cementarza i groby legionistów.
4. Szkoła otrzymuje nagrody pieniężne za udział w konkursach na najładniejsze otoczenie wokół szkoły, dzięki czemu zagospodarowano skarpę przed oraz poza budynkiem szkoły, dokonano nasadzeń wielu gatunków roślin iglastych oraz bylin. Założono również oczko wodne ze strumykiem, otoczone bogatą kolekcją roślin wodnych i bagiennych. W tak wspaniałym otoczeniu odbywają się żywe lekcje przyrody, a bogata roślinność oraz zdomowione zwierzęta to wspaniała pomoc dydaktyczna.
5. Młodzież gimnazjum trzykrotnie brała udział w sesjach naukowych na Wydziale Chemii UJ n.t. „Wszelobocne promieniowanie jonizujące - korzyści i zagrożenia”.
6. Udział w Sesji Plakatowej - „Przemiany energetyczne zachodzące w przyrodzie” - prezentowanie plakatu, publikacja w specjalnych materiałach zjazdowych na Wydziale Chemii UJ opiekun: mgr Stanisława Lisowska.
7. Udział w sesji naukowej na temat: „Alternatywne źródła energii” zorganizowanej przez Wydz. Chemii UJ.
8. Opracowanie metodą projektów następujących tematów:
 - a) „Ochrona powietrza. Efekt cieplarniany”
 - b) „Czysta woda”
 - c) „Alkohol - wróg czy przyjaciel”
 Jako podsumowanie odbył się konkurs na najlepszą pracę. Prezentacja odbyła się na apelu szkolnym.
9. Udział w Konkursie „Bardzo łatwo - pstryk i światło” „Iluminacja” w ramach obchodów Gminnych Dni Ekologii oraz współudział w organizacji konkursu, który odbywał się w Gimnazjum w Kluczach.
10. Coroczny udział uczniów w przeglądzie „Piosenki ekologicznej” w Jaroszewcu.
11. Szkoła w Bydlinie posiada nowoczesną własną mechanicznie - biologiczną oczyszczalnię ścieków produkcji szwedzkiej. Ścieki ze szkoły przechodzą przez kilka osadników mechanicznych oraz dwa filtry: mechaniczny i biologiczny - wypełniony złożami bakterii. Woda pompowana jest przez złoża min. 6 razy na dobę a intensywne natlenianie umożliwia rozwój bakterii.

Dzięki wysokiej efektywności oczyszczalni 90-95 % działalność szkoły nie wpływa negatywnie na stan rzek, wód gruntowych oraz gleby w najbliższej okolicy.

12. W szkole działa koło ekologiczne o nazwie: „Klub Przyjaciół Przyrody” - opiekunem jest nauczyciel biologii - Iwona Walnik.
13. Szkoła prowadzi szereg proekologicznych akcji informacyjnych m.in. akcję mającą przeciwdziałać corocznemu wiosennemu wypalaniu traw pt. „Stop wypalaniu traw”. Uczniowie rozwieszają plakaty informacyjne w swoich miejscowościach, odbywa się apel o tej tematyce.
14. Szkoła prowadzi zbiórkę surowców wtórnych: makulatury oraz szkła białego. Za pieniądze pochodzące ze sprzedaży w.w. surowców dofinansowane są wyjazdy młodzieży na wycieczki. W ubiegłym roku szkolnym Gimnazjum otrzymało nagrodę od Urzędu Gminy w Kluczach za ilość zebranych surowców.

Dotychczasowe działania ekologiczne w Szkole Podstawowej w Kluczach W roku szkolnym 2001/02

1. Realizacja projektu „Szkolne ostoje przyrody” Systematyczne uzupełnianie roślin w utworzonej szkolnej ostoje. Współpraca z Fundacją Partnerstwo dla Środowiska.
2. Udział w konkursie na projekt ochrony plażów zakończony przyznaniem dotacji. Realizacja projektu „Szczęśliwa Zabolandia”, uruchomienie programu ochrony plażów, przystąpienie do budowy oczka wodnego na terenie szkolnym. Projekt ten realizowany jest we współpracy z Towarzystwem na Rzecz Ochrony Przyrody.
3. Miesięczna kampania pomocy zwierzętom organizowana z Towarzystwem Przyjaciół Zwierząt i Schroniskiem Zwierząt w Rudzie Śląskiej. Zorganizowanie kończącej kampanię konferencji prasowej z udziałem leśniczego, myśliwego, weterynarza i pracowników schroniska. Promocja w lokalnej prasie
4. Program ekologiczny poświęcony zasobom wodnym Gminy ze szczególnym uwzględnieniem Białej Przemszy - badanie wód Białej Przemszy, przygotowanie nauczycieli różnych szkół do prowadzenia zajęć nad rzeką w czasie warsztatów. Warsztaty zorganizowano dzięki współpracy z Ojcowskim Parkiem Narodowym.
5. Zorganizowanie międzyszkolnych konkursów przyrodniczych: „Krajobraz Polski” i „Powietrze” i „Chrońmy wody”.
6. Udział w ogólnopolskim programie OPAKOWANIA

koordynowanym przez Polską Koalicję na rzecz Opakowań EKO PAK

5. Prowadzenie akcji zbiórki selektywnej opakowań - współpraca z KOBE, udział w konkursie o Złotą Puskę - 64 miejsce w Polsce. Selektywna zbiórka opakowań.
6. Udział w konkursach organizowanych przez LOP - I miejsce w konkursie „Mój las”
7. Organizacja gminnego konkursu poświęconego energii Bardzo łatwo - pstryk i światło.
8. Zbiórka karmy dla zwierząt leśnych
9. Dokarmianie ptaków na placu szkolnym i w okolicy.
10. Wykonanie budek lęgowych dla sikor i szpaków, rozwieszenie ich w okolicy szkoły jak również przekazanie leśnictwu do rozwieszenia w okolicznych lasach..
11. Udział uczniów i opiekunów w warsztatach ekologicznych (Rogoźnik, Biełuń, Smoleń)
12. Rozpoznawanie miejsc zagrożonych ekologicznie na podstawie obserwacji zwierząt i roślin wskaźnikowych oraz prostych badań naukowych.
13. Lokalizacja dzikich wysypisk.
14. Wykonanie albumów, gazetki i plakatów edukacyjnych
15. Wycieczki ekologiczne połączone z obserwacją i roz-

poznawaniem roślin i zwierząt

16. Prowadzenie hodowli roślin ozdobnych w całej szkole
17. Zadrzewienie i zakrzewienie terenu wokół szkoły
18. Organizowanie i udział w międzyszkolnym rajdzie pustynnym, udział w rajdzie „Ojcowska jesień” i „Rajdzie wiosennym”
19. Aktywny udział w akcjach organizowanych na rzecz środowiska:
 - a. Sprzątanie świata
 - b. Dzień Ziemi
20. Organizacja warsztatów dla nauczycieli - Energia i jej związek ze środowiskiem
21. Systematyczna współpraca z Kołem Wędkarskim - wiosenne sprzątanie okolic stawów
22. Zainicjowanie powstania Ekologicznych Klubów Europejskich
23. Udział w „Święcie ulicy Brackiej” organizowanym przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska
24. Aktywna współpraca z Regionalnym Ośrodkiem Edukacji Ekologicznej w Krakowie - o działającym w naszej szkole Klubie Błękitnego Kciuka pisano w Biuletynie wydawanym przez ROEE.
25. Organizacja wystaw przyrodniczych we współpracy z Muzeum Przyrodniczym w Ogrodzieńcu.
26. Udział w konkursach organizowanych przez szkoły naszej Gminy.

Harmonogram realizacji kampanii ekologicznej

Harmonogram realizacji kampanii ekologicznej - Energia i jej związki ze środowiskiem
Termin 1 IX 2001 - 16 V 2002-04-05

Zadanie	Termin	Wykonawcy	Zadanie szczegółowe
Spotkanie organizacyjne koordynatora i współorganizatorów kampanii z terenu szkoły	Wrzesień	Koordynator	Przedstawienie założeń kampanii, Porozumienie w sprawie planu działania, Wyznaczenie ról na kolejne miesiące
Spotkanie organizacyjne współorganizatorów z terenu całej gminy (z szkół podstawowych, gimnazjów i przedszkoli)	Październik	Nauczyciele pozykami do przeprowadzenia kampanii	Przedstawienie i ewaluacja planu całorocznej kampanii
Ułożenie regulaminu konkursu - Bardzo łatwo - pstryk i światło	Listopad	Koordynator i współorganizatorzy z poszczególnych placówek	Ułożenie zadań konkursowych
Inauguracja konkursu w każdej placówce oświatowej na terenie Gminy	Gruździe	Organizatorzy konkursu w poszczególnych placówkach	Wybór zespołu szkolnego do przeprowadzenia konkursu. Promocja konkursu na terenie placówek
Realizacja zadań konkursowych	Styczeń - marzec	Organizatorzy, uczestnicy konkursu	Wykonanie zadań konkursowych w poszczególnych placówkach
Przygotowanie do finału konkursu czyli Gminnych Dni Ekologii	Kwiecień - maj	Koordynator i współorganizatorzy	Złożenie prac konkursowych, Przygotowanie sprawozdań z działalności ekologicznej szkół, Zaproszenie gości, Przygotowanie czpici artystycznej
Organizacja warsztatów ekologicznych dla uczniów ze wszystkich szkół podstawowych naszej Gminy	Marzec - kwiecień	Nauczyciel nuczania integrowanego	Przygotowanie scenariusza zajęć, przeprowadzenie warsztatów
Organizacja warsztatów ekologicznych dla nauczycieli	Kwiecień	Koordynator, zaproszeni edukatorzy	Wypracowanie materiałów edukacyjnych przez nauczycieli przyrody z szkół podstawowych Gminy
Powołanie konkursowego jury	Maj	Koordynator	Wybór laureatów
FINAL KONKURSU I GMINNE DNI EKOLOGII	MAJ	KOORDYNATOR I WSPÓŁORGANIZATORZY	POBURUMOWANIE DZIAŁAŁN EKOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY WREĆZENIE NAGRÓD

II edycja konkursu „Moja wieś - wsią europejską”

Barbara Wojnar - Dyrektor SP w Rodakach

15 maja br. w Szkole Podstawowej w Rodakach po raz drugi został zorganizowany Gminny Konkurs „Moja wieś - wsią europejską”. pod patronatem Wójty Gminy Klucze Pani Małgorzaty Węgrzyn.

Celem konkursu było budowanie pozytywnego stosunku do dziedzictwa kulturowego krajów unijnych oraz uczenie dostrzegania wartości własnych „małych ojczyzn”. Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach.

W kategorii plastycznej należało w formie plakatu przedstawić „Czym moja wieś może się pochwalić Europejczykom”.

Z pięciu szkół na konkurs wpłynęło ponad 60 prac.

I miejsce zajęła Alicja Leśniak z Ryczówka, II praca zbiorowa uczniów z Klucza, a trzecie Adrian Leśniak z Chechła. Wyróżniono prace Kasi Kopeć z Ryczówka, Pauliny Janczarskiej z Rodak, Oli Rudy, Eweliny Suberak i Karoliny Skrzywińskiej z Chechła, oraz praca zbiorowa dzieci niepełnosprawnych wykonana pod kierunkiem instr. Agnieszki Szarek.

Druga część konkursu miała formę quizu, w której trzeba było się wykazać znajomością kultury, historii i geogra-

fii Europy, oraz umiejętnością reklamowania swojej miejscowości. Zwyciężyła drużyna ze szkoły Kluczach w składzie: Alan Rynkiewicz, Karolina Woźniczka i Kasia Kosiba. Drugie miejsce zajęli Karina Czaplą, Ola Musiorska, i Justyna Kłapcińska z Chechła, a trzecie Ewa Leśniak, Aneta Pączek i Olga Barańska z Rodak.

Dzięki szczodrości sponsorów, za co serdecznie Im dziękujemy, wszyscy uczestnicy konkursu i ich opiekunowie otrzymali upominki. A oto lista sponsorów: Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa w Katowicach, Urząd Gminy Klucze, Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Olkusz, Ośrodek Pomocy Społecznej Klucze, Gminny Ośrodek Kultury Klucze, Księgarnia Pani Małgorzaty Wójtowicz w Kluczach, Sklep Pani Danuty Kołodziejczyk w Kluczach, Sklep Państwa Haliny i Sławomira Swędziółów w Kluczach, Walentyna Kardynał - sołtys wsi Rodaki. Uczestnikom, opiekunom, dyrektorom składam podziękowania za zainteresowanie się konkursem, przygotowanie uczniów i udział w konkursie. Nauczycielom i obsłudze SzP Rodaki dziękuję za wkład pracy w przygotowanie, organizację i przeprowadzenie konkursu.

Laureaci konkursu

Pierwszoklasiści ze Szkoły Podstawowej w Kluczach zawsze pamiętają o Dniu Matki. 24 maja 2002 roku gościli swoje mamy w salach lekcyjnych. Pod hasłem „Kochamy nasze mamy” dzieci zaprezentowały uroczysty program artystyczny: pięknie recytowały wiersze i śpiewały piosenki okolicznościowe.

Zaproszone mamy mogły podziwiać swoje podobizny na portretach namalowanych przez pociechy.

Matka w oczach dziecka wygląda pięknie i bardzo realistycznie, bo z rozpoznaniem własnej osoby mamy nie miały raczej problemów.

Uczniowie wręczyli też swoim mamusiom własnoręcznie wykonane kwiaty i laurki, a słodki poczęstunek umilił wszystkim to serdeczne spotkanie.

Będziemy pamiętać o Was, Kochane Mamy, nie tylko w dniu Waszego Święta, ale przez cały rok, śpiewając naszą piosenkę:

Najlepiej jest u Mamy
to każde dziecko wie!
Najlepiej jest u Mamy
gdy smutno Ci i źle!
Choć przygód wciąż szukamy
i chcemy poznać świat.
Najlepiej jest u mamy
tu każdy wraca rad!

Najlepiej jest u mamy

Zuzanna Pikul

Młode talenty literackie

Inf. przyg. uczennica Justyna Mazur

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Kluczach w bieżącym roku szkolnym brali udział w wielu konkursach z języka polskiego: szkolnych, gminnych, a nawet ogólnopolskich. A oto uczniowie, z których jesteśmy dumni:

- Karolina Łowas z kl. Vc - uzyskała wyróżnienie w V Ogólnopolskim Konkursie na Baśń
- Joanna Karolczyk z kl. Via - zdobyła wyróżnienie w VI Ogólnopolskim Konkursie na Pracę Literacką (polonistka Iwona Boruń)
- Damian Oczi kl. Vc - wyróżniony w finale konkursu, a także laureat V miejsca w IX Ogólnopolskim Konkursie Ortograficznym

Dyktando miało tytuł „Opowieść o na niby chorowitym chrząszczu, czyli rzecz o hipochondryku Ambrozym” i jak widać było najeżone pułapkami ortograficznymi. Gratulujemy Ci Damian! Tak trzymaj. Naszym młodym talentom literackim życzą dalszych sukcesów uczniowie kl. Vc wraz z polonistką Panią Celiną Adamek.

Samochody dla pasjonatów

Rafał Jaworski

Na pierwszym Zlocie Jurajskiego Klubu Miłośników Volkswagena „Garbusa” zjawili się ponad stu właścicieli tego słynnego samochodu. Zlot, w dniach 24 – 26 maja, zorganizowała zmotoryzowana rodzina – Państwo Banachowie z Ryczówka, właściciele dwóch „garbusów”. Patronat honorowy nad imprezą objęła wójt gminy Małgorzata Węgrzyn.

Już od piątku 24 maja na pole namiotowe w Krzywopłotach zjeżdżali uczestnicy spotkania. Trzydniowy zlot był dla kierowców okazją do zaprezentowania swoich samochodów, a także umiejętności, gdyż zlot urozmaiciły różne konkurencje samochodowe. Był więc slalom „garbusów” oraz rajd, którego 12-kilometrowa trasa przebiegała przez kilka miejscowości gminy Klucze, ze startem w Ryczówku i metą w Krzywopłotach. Wiele emocji wzbudziła także konkurencja sportowa o nazwie „rzut garbem”, polegająca po prostu na jak najdalszym rzucie odlanym z ołowiu kilkukilogramowym modelem samochodu, oczywiście „garbusa”.

Właściciele aut zorganizowali również wielką paradę samochodów przejeżdżając drogami gminy, by po dotarciu na olkuski rynek uczestniczyć w wyborach najładniejszego i najciekawszego przerobionego „garbusa”. Wyborów dokonywała publiczność.

Nietrudno jest zostać właścicielem „garbusa”, a takie zloty są dowodem na to, że i pasją też łatwo jest się „zarazić”. Jak powiedział jeden z uczestników zlotu, volkswagena „garbusa” można nabyć już za kilkaset złotych, przy czym nie tak istotny jest rocznik samochodu, co jego stan. Ale te najładniejsze, przerobione „z klasą”, kosztują już kilkanaście tysięcy złotych.

Najładniejszy „garbusek” zlotu – wybór padł na zielono-kremowy samochód z 1966 roku, którego właścicielem jest Janusz Suski ze Słupca (Wielkopolska). Ten samochód jest w posiadaniu pana Janusza od 1989 roku. Jak mówi, jeździ nim raczej okazjonalnie. Żeby doprowadzić samochód do takiego stanu, poddał go gruntownej odbudowie. Zapewnia, że volkswagen „doczeka u niego emerytury”.

Ten volkswagen „garbus” uznany został przez publiczność za najciekawszą przeróbkę. Na Zlot w Krzywopłotach przyjechała nim trójka uczestników: Wioletta Wojtan, Justyna Bętkowska i Tomasz Bętkowski. „Garbusek” ma czarny składany dach. Jeżdżą nim tylko latem.

Na zlocie nie brakowało też kilku słynnych volkswagenowskich busów. Na zdjęciu wersja turystyczna, tzw. „Westfalia” (od nazwy firmy, która wykonuje zabudowę), wyposażona w kanapę, łóżko, kuchenkę i lodówkę. Ostatni vw bus wyprodukowano w Niemczech 1979 roku. Obecnie volkswageny, zarówno busy jak i „garbuski”, produkuje m.in. Meksyk.

Konkurs Wiedzy o Ziemi Kluczewskiej, który odbył się w Jaroszewcu 30 kwietnia br. w ramach obchodów Dni Ziemi Kluczewskiej miał wielu sponsorów, a oto oni:

Lista sponsorów:

- Zakład Przetwórstwa Mięsnego - Anna i Jan Ciepałowie Bydlin Domaniewice
- Sklep Obuwniczy BOTEK - Tadeusz Brodziński Klucze
- Firma Handlowo - Usługowa JURAMED - Grzegorz Jurkiewicz Olkusz
- RAJ s.c. - Marta Sojka, Rajmund Sojka Jaroszewiec
- Przedsiębiorstwo P.H.U. GIGANT - Przemysław Wąs Klucze
- PRO - DIESEL Sp. z o.o. - Tomasz Hagno Olkusz
- Przedsiębiorstwo p.U.H. i Gastronomia ASTRA - Czesław Sajdak Jaroszewiec
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe SAN GAZ - Włodzimierz Dobrek Klucze
- Cafe KAMELEON - Marta i Krzysztof Girek Jaroszewiec
- Stowarzyszenie „Ziemia Kluczeńska” Klucze
- Zakład Produkcyjno - Handlowy LINOTECH - Zbigniew Karoń Klucze
- Przedsiębiorstwo P.H.U. ZNICZ - Aleksander Kałwa Jaroszewiec
- Opakowania Foliowe - Władysław Malkowski Olkusz
- ROBI-KOM - Robert Mazur Klucze
- International Paper Klucze S.A.
- PPUH PATRYCJA - Zofia Rydzik Kwaśniów Górny
- Firma Handlowa ERKA - Robert Krzystanek
- Sklep Ogólnospożywczy Janina Skipiała Jaroszewiec
- Sklep spożywczo - mięsny - Danuta Kołodziejczyk Klucze
- Firma PUH KRZYŻ - Barbara i Władysław Januszek Klucze
- Księgarnia Klucze - Magdalena Wójtowicz
- Firma Handlowa - Nocoń Waldemar Olkusz
- Sklep Ogólnospożywczy ALINKA - Alina Mrozowska Klucze
- Hurtownia spożywcza ILZA - 1 s.c. Krystyna i Czesław zaclonowie
- Kwiaciarnia MALWA Klucze
- Kwiaciarnia - Halina Oliwa Klucze
- Firma MARKO - Jabłka Nowosądeckie - Marek Kuźma
- Radni i sołtysi z sołectw - Jaroszewiec, Bogucin, Zalesie
- Rada Rodziców przy SP w Jaroszewcu
- Gminny Ośrodek Kultury w Kluczach
- Pracownicy SP w Jaroszewcu

Rozmowa z Beata Żmudką przedstawicielką Huty Szkła „Jaroszewiec” W sprawie zanieczyszczenia środowiska

Echo Klucz: Co produkuje państwa zakład?

Beata Żmudka: Huta Szkła „Jaroszewiec” produkuje szkło walcowane - ornamentowe, zbrojone. Zajmuje się też przetwórstwem szkła.

EK: Jakich surowców używa się do produkcji szkła?

BŻ: Do wyrobu szkła używa się głównie piasku, sody, mączki wapiennej, skalenia oraz dodatków barwiących szkło.

EK: Który z nich jest najbardziej szkodliwy?

BŻ: Substancje te nie są szkodliwe.

EK: Jakie produkty uboczne powstają przy produkcji szkła?

BŻ: Produkcja szkła jest procesem bezodpadowym. Każdy zakład wytwarza jednak pewną ilość odpadów na wydziałach pomocniczych. Gospodarka odpadowa w zakładzie rozwiązana jest wzorowo. W hucie odbywa się na bieżąco segregacja wytwarzanych odpadów. Wszystkie odpady niebezpieczne np. świetlówki, oleje, przepracowane, akumulatory i baterie, zużyty sprzęt elektroniczny oddawany jest do ponownego wykorzystania bądź utylizacji przez specjalistyczne firmy. Również makulatura, złom metali czy tworzywa sztuczne są oddawane do ponownego wykorzystania. Sama huta ma znaczny udział w ograniczeniu zanieczyszczenia ziemi odpadami poprzez skup i wykorzystywanie dużych ilości odpadów szklanych stosowanych w procesie technologicznym wytopu szkła.

EK: Jakimi zabezpieczeniami przeciw zanieczyszczeniom środowiska dysponuje Huta?

BŻ: Produkcja szkła jest procesem stosunkowo czystym. Ewentualne uciążliwości związane głównie z procesem przygotowania surowców do produkcji są redukowane przez instalacje odpylające.

EK: Czy mieszkańcy skarżą się na jakieś uciążliwości związane z tym zakładem?

BŻ: Nasz zakład nie jest uciążliwy dla środowiska. Obecnie wizerunek zakładu budzi uznanie. Czyste hale produkcyjne, zadbane drogi, place i trawniki budzą zaufanie do proekologicznej gospodarki zakładu.

EK: Są takie opinie, że wjeżdżając do Jaroszewca widać dużą chmurę pyłu - czy to prawda?

BŻ: Widoczne „chmury” nad kominami nie świadczą o dużym zapyleniu. Zazwyczaj jest to nieszkodliwa dla środowiska para wodna, która powstaje np. przy suszeniu piasku na wydziale przygotowania surowców.

EK: Co robi się w zmniejszeniu celu zużycia energii. Czy wykorzystywane jest ciepło powstałe w „wannie” przy produkcji szkła?

BŻ: W naszym zakładzie podejmowane są działania optymalizujące zużycie energii elektrycznej, gazu, wody. Prowadzona jest stała kontrola zużycia tych mediów. Poszukiwane są nowe rozwiązania techniczne - najlepsze dostępne technologie - w celu zmniejszenia zużycia energii. Stosowane są zamknięte obiegi wody przeznaczonej do chłodzenia. Energia cieplna spalin odzyskiwana jest w tzw. kotle odzyskowniczym i wykorzystywana do zasilania ogrzewania budynków HS.

EK: Czy Huta spełnia wymagania Unii Europejskiej? Jak zbudowany jest system kontroli ochrony środowiska?

BŻ: Zakłady przemysłowe mają szereg zobowiązań względem środowiska. Prawo Polskie - dostosowując się do wymagań UE - ustala normy dotyczące np. emisji zanieczyszczeń do powietrza lub zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach, do których zakłady przemysłowe muszą się dostosować. Dodatkowo urzędy Ochrony Środowiska nakładają na zakłady obowiązki minimalizacji wpływu na środowisko. W naszym zakładzie staramy się sprostać tym wszystkim wymaganiom. Na bieżąco podejmuje się działania zmierzające do zmniejszenia wpływu na środowisko jak poszukiwanie i stosowanie nowych rozwiązań technicznych bardziej przyjaznych środowisku oraz instalowanie urządzeń ochrony powietrza.

EK: Czy Huta zanieczyszcza jakieś wody powierzchniowe?

BŻ: Nasz zakład dysponuje własną oczyszczalnią ścieków, z której korzystają również mieszkańcy Jaroszewca. Oczyszczane ścieki odprowadzane są do rzeki Białej Przemszy. Troszczymy się o to by Biała Przemsza zachowała pierwszą klasę czystości.

EK: Jakie certyfikaty związane z ochroną środowiska posiada Huta?

BŻ: W 2001 roku HS uzyskała certyfikat systemu zapewnienia jakości ISO 9001 i być może w niedalekiej przyszłości będzie ubiegać się o certyfikat zarządzania środowiskiem ISO 14000.

Bardzo dziękujemy z rozmowę

Wywiad autoryzowany

Rozmawiali:
Agnieszka Wasiuta
Małgorzata Nocoń
Ewelina Kowal
Michał Kasprzyk (SOWA)

STRONA GIMNAZJUM KLUCZE

KLASY DZIENNIKARSKIEJ

PARADA SCHUMANA

opiekun SKE „Młody Europejczyk” – Agata Banach oraz uczestnicy Parady Schumana.

11 maja bieżącego roku w Warszawie odbyły się IX Polskie Spotkania Europejskie oraz spotkania Szkolnych Klubów Europejskich i Parada Schumana, które zorganizowała Polska Fundacja im. Roberta Schumana.

Na spotkania przyjechali członkowie Szkolnych Klubów Europejskich z całej Polski. Nie zabrakło tam i nas – uczniów i opiekunów z Klucza, Chechła, Rodak i Bydłina. Uroczystości rozpoczęły się na dziedzińcu Zamku Królewskiego. Uczestników spotkań powitali Róża Thun – Prezes Fundacji oraz Piotr Nowina – Konopka – Przewodniczący Fundacji. Pani Róża Thun zaczęła przemówienie od pozdrowień dla uczestników IX Spotkań Europejskich i jako pierwszych pozdrowiała nas – przybyłych z gminy Klucze, zaznaczając, iż jesteśmy na spotkaniach po raz drugi. Potem głos zabrali znani politycy Leszek Balcerowicz – Prezes Narodowego Banku Polskiego, Danuta Hübner – Sekretarz Komitetu Integracji

wyróżnialiśmy się zielonymi koszulkami, błękitnymi przylaszczkami i makietami zamków. Nasi opiekunowie mieli żółto – granatowe stroje. Taki strój miała również Pani Wójt naszej gminy – Małgorzata Węgrzyn. Cała uroczystość była nagrywana przez wiele stacji telewizyjnych. W czasie parady rozdawaliśmy m. in. foldery o naszej gminie. Po przemarszu przez ul. Nowy Świat – mieliśmy trochę wolnego czasu. Jedni wykorzystali go na odpoczynek, a inni na zwiedzanie. Następnie udaliśmy się do restauracji. Każdy mógł wybrać jeden z dwóch zestawów z kurczakiem. Wszystko było sponzorowane przez Urząd Gminy Klucze. Mimo upału nie ominął nas krótki ale obfity deszcz. kiedy znów wyjrzało słońce, udaliśmy się do autokarów. gdy wracaliśmy, na pierwszym postoju rozdano wśród uczestników słodkie bułki i napoje. Większą część wycieczki spędziliśmy w autokarze, gdyż przejazd w obie strony zajął aż 10 godzin. Wszyscy byliśmy zmęczeni i niewyspani (wyjazd o 5. rano, a powrót po 23.), ale mimo to każdy uczestnik wy-

Drudzy w województwie

Mimo iż koniec roku szkolnego jest bliski, sportowcom z kluczewskiego gimnazjum nie przeszkadza to w odnoszeniu coraz wyraźniejszych sukcesów. 23 maja 2002 r. w Olkuszu odbył się WOJEWÓDZKI FINAŁ GIMNAZJALNY MŁODZIEŻY W DWUBOJU NOWO-

CZESNYM. dwubój nowoczesny to dyscyplina złożona z dwóch konkurencji: biegania i pływania, rozgrywana między dwuosobowymi drużynami. ekipa dziewcząt, w składzie: Magdalena Walnik i Magdalena Kowala oraz chłopców Paweł Porębski i Michał Zabierowski pod opieką pana Marka Starczyńskiego wzięła udział w zawodach. pływanie na dystansie 100 m odbyło się na basenie przy SP 2 w Olkuszu. Rywalizacja toczyła się pomiędzy czterema gimnazjami: z Olkusza, Andrychowa, Krakowa oraz Klucza. W

tym etapie nasze dziewczęta uzyskały 1790 pkt. Natomiast chłopcy 1676 pkt., co dawało obu drużynom drugie miejsce. Po odpoczynku przyszedł czas na bieg na dystansie 1000 m, a odbył się na stadionie w miejscu „Czarna Góra”. Bieg był wyczerpujący, ale klasa kluczewskiego gimnazjum potwierdziła się, gdyż obie drużyny obroniły drugie miejsce. Końcowe wyniki przedstawiały się następująco:

Dziewczyny	pkt
I m. Kraków	3382
II m. Klucze	3196
III m. Olkusz	3038
IV m. Andrychów	2482

Chłopcy	pkt
Olkusz	4156
Klucze	3532
Kraków	3232
Andrychów	3160

Zawodnicy wywalczyli dla szkoły szklane puchary oraz dyplom, a dodatkowo dla siebie pamiątkowe „srebrne” medale. Serdeczne gratulacje i oby tak dalej.

Zielone Pogotowie Informacyjne WĘDRÓWKI PO ZIEMI

„iffi” (Klaudia Parcz)

Co to jest „ekologia”? chyba każdy z nas wie. Ale czy każdy z nas wie jak zostać ekologiem? Pod kierunkiem opiekunek Koła LOP (Agaty Banach, Mirosławy Matyssek oraz Lucyny Parcz) intensywnie zamieniamy się w przyjaciół przyrody. Ktoś trafnie kiedyś powiedział, że „ekologia zaczyna się na twoim talerzu”. A my wiemy, że ów „talerz” to również dom, szkoła, wieś itd. D.K. LOP inicjuje wiele działań proekologicznych, proekologicznych realizacji, których uczestniczą uczniowie naszego Gimnazjum.

Corocznie jesienią organizowana jest akcja pod hasłem „Budka dla Ciapka”. W październiku ub. roku zebraliśmy ponad 50 kg karmy, 2 duże kartony starych koców i 10 nowych miseczek. Ponadto zrobiono 3 budy. Wszystko zostało przekazane do schroniska dla bezdomnych zwierząt w Rudzie Śląskiej.

Uczestniczymy w konkursach ekologicznych. ekologicznych ogólnopolskim konkursie „Przyroda moja miłość” organizowanym przez Zarząd LOP w Kielcach uczennica kl. 3b otrzymała wyróżnienie oraz nagrodę. W konkursie „Mój las” organizowanym przez Zarząd Główny LOP ucz. kl. 1d Mateusz Szot zajął III miejsce, ucz. kl. 3e zajęła IV miejsce na szczeblu wojewódzkim. 19.03 br. w Krakowie nasi laureaci uczestniczyli w uroczystym

spotkaniu kończącym I etap konkursu. Z rąk prezesa Z. Reg. LOP odebrali dyplomy i książki. Od Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie otrzymali sadzonki drzewek (limba, dąglezja i modrzewie). Drzewka posadzone przy naszej szkole i w domowych ogródkach będą symbolem naszych ekologicznych działań.

Wiosenna akcja, w której chętnie uczestniczą gimnazjaliści to „Bądź przyjacielem ptaków”. Od stycznia robiliśmy budki lęgowe dla ptaków. Pod koniec lutego 38 budek wykonanych zgodnie z instrukcją zostało przekazanych do Ojcowskiego Parku Narodowego, 10 budek pracownicy naszego Gimnazjum umieścili na drzewach przy szkole, a 6 znalazło miejsce w ogródkach mieszkańców naszej gminy. Ponadto zostały usunięte stare gniazda z budek zawieszonych w

ubiegłych latach. Obecnie z przyjemnością obserwujemy uwijające się przy budkach szpaki i sikorki.

Marzec i kwiecień upłynęły pod hasłem „Piękno mojej Ziemi”. W klasach, na korytarzach i pracowni biologicznej wykonywaliśmy zabiegi pielęgnacyjne przy ozdobnych roślinach doniczkowych. Pojawiły się ścienne gazetki z okazji Światowego Dnia Ziemi. Uczestniczyliśmy w szkolnym konkursie „Zielona klasa”, którego laureatami zostali uczniowie klasy 1d. Ponadto wielu z nas wzięło udział w plastycznym konkursie „Moja Ziemia – mój Świat”. Wyróżnienie w szkolnym etapie prace zostały wysłane na ogólnopolski konkurs do Redakcji miesięcznika „Ekoświat”. Wyniki będą ogłoszone w lipcu.

Aktywny udział w warsztatach ekologicznych organizowanych przez naszych opiekunów oraz akcjach na rzecz ochrony środowiska pozwala nam zrozumieć jak ważne są działania każdego z nas, by chronić niepowtarzalne piękno przyrody na naszej planecie.

Europejskiej, Wojciech Kozak – Prezydent Warszawy. Wśród zaproszonych gości było dużo polityków, ambasadorów placówek dyplomatycznych i przedstawicieli świata nauki i kultury. Niestety, wśród polityków nie było Prezydenta RP – Aleksandra Kwaśniewskiego, który przeprosił listownie uczestników spotkań za swą nieobecność i skierował do wszystkich życzenia udanych spotkań.

Później Przewodniczący Rady Fundatorów – Tadeusz Mazowiecki wręczył Polską Nagrodę Europejską, przyznaną co roku przez Fundację im. Roberta Schumana. W tym roku laureatem nagrody został profesor Norman Davies.

Tuż przed samą paradą odśpiewaliśmy hymn Unii Europejskiej „Oda do radości”, a potem zostaliśmy poczęstowani tradycyjnym tortem. Chwilę później skierowaliśmy się do wyjścia, by wziąć udział w paradzie. Wymaszerowaliśmy spod Zamku Królewskiego i przeszliśmy przez Trakt Królewski do Ronda de Gaulle’a. W różnobarwnym korowodzie

ciężki wrócił do domu szczęśliwy i uśmiechnięty.

Szczególne podziękowania dla: - p. wójta M. Węgrzyn oraz p. L. Latos za poparcie wszelkich działań Szkolnego Klubu Europejskiego w gimnazjum w Kluczach oraz za udział w IX Spotkaniach Europejskich oraz dla naszych opiekunów p. A. Banach, p. B. Kliś, p. M. Latos, p. J. Gliwińskiej, p. B. Sierce, p. R. Ryłowi, p. P. Feledykowi, p. S. Kłocowi, p. M. Binek, p. J. Kamionko i p. J. Nocoń.

Podziękowania za pomoc w zorganizowaniu wyjazdu na Paradę Schumana:

- p. Elżbiecie Jaworskiej – dyrektorowi Gimnazjum w Kluczach
- nauczycielom kluczewskiego gimnazjum
- p. Rafałowi Jaworskiemu
- państwu Agnieszce i Jackowi Walnikom
- ks. Mirosławowi Jądłowski
- p. Krzysztofowi Jandzie
- p. Henryce Kasprzyk
oraz wszystkim pracownikom Gimnazjum w Kluczach, którzy 10 maja pomagali w przygotowaniach do wyjazdu.

STRONA GIMNAZJUM KLUCZE

KLASY DZIENNIKARSKIEJ

Nasze tabu

Michał Kasprzyk (sowa)

W wielu kulturach świata wychowanie seksualne związane jest z obyczajowością, tradycjami plemiennymi i religijnymi.

Jest ono wtajemniczeniem w świat dorosłych. W niektórych społecznościach (np. plemiona Nowej Gwinei, Indian) dorośli bezpośrednio uczą młodzież zachowań seksualnych i są ich pierwszymi partnerami. Młodzież już od wczesnego dzieciństwa jest oswajana z nagością, reakcjami fizjologicznymi, współżyciem seksualnym dorosłych. Zabawy seksualne dzieci, będące naśladownictwem życia seksualnego dorosłych, traktowane są jako coś naturalnego. W niektórych kulturach tzw. Czarnej Afryki starają się powiększyć narządy płciowe dzieci przez masaż i specjalne zabiegi. Nie należy jednak na podstawie powyższych przykładów wysnuwać wniosku, że takie podejście do seksu jest zjawiskiem powszechnym. W wielu kulturach obowiązują bardzo purytańskie i rygorystyczne obyczaje oraz liczne tabu seksualne.

W Europie od XVI wieku dominowała apolińska postawa wobec seksu, a młodzież oswajana była z nagością i życiem seksualnym. Nurt purytańsko-rygorystyczny obejmował margines ówczesnej obyczajowości. Sytuacja zaczęła się zmieniać pod wpływem wojen religijnych, kontrreformacji i epidemii. Praktycznie aż do XX wieku problemy życia seksualnego stanowiły tabu. Dzieci uważano za asekualne z natury, masturbację przedstawiano jako zagrożenie zdrowia i życia, a seks utożsamiano ze złem, grzechem, „zwierzęcą” naturą człowieka.

U progu XX wieku prekursorami współczesnego wychowania seksualnego w Europie byli lekarze psychiatrzy - oni bowiem mieli do czynienia z chorobowymi następstwami stłumienia, lęków, zahamowań i obsesji na tle seksualnym. Lekarze przyczynili się do zmiany postawy społeczeństwa wobec seksualności człowieka i uświadomili ogółowi znaczenie wychowania seksualnego. Obecnie w Polsce (nieobowiązkowe) zajęcia wychowania seksualnego wprowadzane są do szkół - jednak nie każda szkoła ma możliwości finansowe na prowadzenie takich zajęć.

W gimnazjum w Kluczach zajęcia z zakresu wiedzy seksualnej prowadzi pedagog szkolny, a od niedawna poza

lekcyjne spotkania „WS” odbywały się w świetlicy gimnazjalnej.

Na przełomie pierwszego i drugiego semestru bieżącego roku szkolnego edukator seksualny Dariusz Zub - opiekun świetlicy gimnazjalnej w Kluczach prowadził cykl z zajęć wychowania seksualnego dla uczniów klas trzecich, w których miałem możliwość uczestnictwa. Na spotkaniach poruszane były tematy:

- przypomnienie problemów związanych z okresem dojrzewania
- dojrzewanie we współczesnej cywilizacji - dojrzałość psychiczna, społeczna i seksualna
- seksualizm człowieka - uczenie rozmawiania, łamanie tabu
- rozumienie, akceptacja i szacunek dla osób płci odmiennej
- typowość i inność seksualna
- problematyka antykoncepcji
- choroby przenoszone drogą płciową: HIV, AIDS - profilaktyka
- samoopanowanie seksualne jako umiejętność sterowania własnymi zachowaniami seksualnymi

Wierna grupa uczestników zbierała się raz w tygodniu na godzinne spotkania. Na zakończenie tegorocznego cyklu spotkań zostałem zaproszony przez ich organizatora do udziału w seminarium, które odbyło się 25 maja w Katowicach pod hasłem: „Zagadnienia prorodzinnej edukacji seksualnej”.

Spotkanie zorganizował prof. dr n. med. Jerzy Rzepka kierownik Zakładu Pedagogiki Zdrowia Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Kard. Augusta Hlonda w Mysłowicach (lekarz, higienista, biolog). Seminarium skierowane było do studentów i seksuologów. W czasie tego spotkania próbowano odpowiedzieć na pytanie czy należy realizować edukację seksualną, kto, kiedy i w jaki sposób ma to robić. Omówiono, w jaki sposób edukacja seksualna realizowana jest w różnych krajach świata. Przedstawiono stanowisko Kościoła Katolickiego w zakresie wychowania seksualnego dzieci i młodzieży. Pokazano smutną sytuację edukacji seksualnej w polskich szkołach oraz zaprezentowano poglądy i postawy młodzieży na temat

seksualności. Różne aspekty powyższych zagadnień poruszali zaproszeni fachowcy, m.in.: prof. dr n. med. Szczepan Łukasiewicz (lekarz, prawnik, filozof), prof. dr n. med. Andrzej Jaczewski (lekarz, seksuolog młodzieżowy, autor publikacji), ks. Dr Józef Augustyn (SJ Konsultator Komisji Episkopatu Polski do spraw wychowania katolickiego, recenzent publikacji z zakresu wychowania seksualnego dzieci i młodzieży, autor publikacji). Zaproszony był również prof. dr n. med. Zbigniew Lew-Starowicz, który telefonicznie przeprosił za swoją absencję, usprawiedliwiając się nagłą chorobą - w jego miejsce głos zabrał ks. prof. Władysław Skrzydlewski.

Kwintesencją niniejszego spotkania można ująć następująco.

Człowiek działa w trzech porządkach: biologiczny, zmysłowo-zwierzęcy i duchowy. Jeżeli którykolwiek z nich zostanie zaburzony to będzie „katastrofa”.

Osobowość dziecka kształtuje się już w łonie matki. W wychowaniu dziecka podstawowym elementem jest rodzina, a następnie w okresie kształtowania - szkoła.

Dzieci są wspaniałymi obserwatorami i krytykami życia.

Większa część wychowania przebiega bez słów - przekazywanie wzorów. Słowa są również ważne.

Kto akceptuje swoje dziecko musi akceptować, że to że jest ono istotą seksualną.

Miłość jest najważniejszą wartością moralną. Jest ona wartością egzystencjalną, prostą a zarazem złożoną. Miłości nie da się kupić ani zastąpić żadnymi dobrami materialnymi.

Uświadomienie seksualne nie powinno ograniczać się do prezerwatywy i menstruacji.

Kościół nie ma należytej metody do przygotowania do małżeństwa. Kandydat na partnera powinien usłyszeć, „co go czeka”?

Obecnie następuje drastyczna wulgaryzacja życia seksualnego, z którą trzeba walczyć przez uświadomienie.

Największą umiejętnością człowieka jest zdolność przewidywania, czego powinna nas nauczyć rodzina i szkoła.

Człowiek nie rozpatrzył pojęcia „być”, lecz „mieć”.

Na świecie nie byłoby tylu problemów gdyby w życie bezwzględnie wprowadzono drugą część przykazania miłości „(...) a bliźniego swego jak siebie samego”.

Życie można porównać do drogi pociągu: pewnymi są początek i koniec a pomiędzy nimi jest wiele nieprzewidywalnych przystanków i stacji...

Człowiek czy gadżet?

Michał Kasprzyk (SOWA)

W ciągu ostatniej dekady z komputerem mamy do czynienia coraz częściej - staje się on powszechnie dostępny. W wielu czynnościach zastępuje on człowieka - na przykład „czyta” za nas książkę. Z jednej strony jest to narzędzie, które w znacznym stopniu ułatwia nam życie. Z drugiej strony komputer w niektórych przypadkach jest szkodliwy dla gatunku ludzkiego - może nawet go wypierać? Czy człowiek, który treść książki, najnowszych doniesień prasowych itp. będzie znał ze słów lektora nie przekształci się w analfabetę? W wyniku ewolucji jest to wysoce możliwe.

W dniach 23-27 kwietnia w kompleksie Międzynarodowych Targów Poznańskich firmy z całego świata prezentowały swoje osiągnięcia w dziedzinie informatyki (INFOSYSTEM), poligrafii (POLIGRAFIA) i reklamy (EUROREKLAMA). PIENIĄDZE, piękne hostessy, masa darmowych gadżetów (długopisy, kalendarze, baloniki), konkursy z „odjazdowymi”

nagrodami, klienci i na samym końcu, gdzieś pomiędzy światem „sztucznej inteligencji” człowiek jako istota żywa - to mój obraz tej „imprezy”.

Czy targi, na których się znajdujemy nie redukuje ludzi do roli przedmiotu? To pytanie zadałem ludziom pracującym i odwiedzającym targi. Nie usłyszałem jednoznacznej odpowiedzi, zdania były podzielone. Człowiek jest... (kim?) koordynującym działanie komputerów, a to czy pełni rolę przedmiotu zależy od jego osobowości. Taki wniosek wysuwa się z odpowiedzi, których mi udzieliło.

Moich rozmówców pytałem jeszcze „po co żyją?”. Na to pytanie potrafili odpowiedzieć ci ludzie, którzy w odzewie na poprzednie stwierdzili, że człowiek jest przedmiotem równoznacznym z ulotką czy balonikiem. Ta grupa rozmówców żyje dla miłości, ich celem jest wychowanie rodziny. Dla pozostałych to pytanie okazało się trudne - wręcz głupie, poważne - do omówienia przy piwie.

Warto pomyśleć w wolnej chwili czy jesteśmy wartościowymi ludźmi, czy też przedstawianymi z kąta w kąt przedmiotami, które nasi rodzice dostali od matki natury.

Hala Międzynarodowych Targów Poznańskich

„DZIECI DZIECIOM”

Niedawno był Dzień Dziecka. Są jednak takie osoby, które nie są w tym dniu tak szczęśliwe, jak być powinny. Dlatego też my - uczniowie Gimnazjum w Kluczach postanowiliśmy zrobić im małą niespodziankę.

Tak jak w ubiegłym roku dochód z dyskotek przeznaczaliśmy na dzieci z Domu Dziecka w Sieborowicach k/Krakowa. Także pieniądze zebrane podczas sprzedaży kartek bożonarodzeniowych i walentynek. Zostały odłożone na ten cel. Za uzbierane fundusze kupiliśmy prezenty w postaci zabawek, słodczy, plecaków, ubrań, dezodorantów i kosmetyków. Dzięki uprzejmości wice wójta Józefa Kaczmarczyka mogliśmy bezpłatnie pojechać minibusem do Sieborowic, żeby spotkać się z naszymi kolegami i koleżankami. Niektórzy pamiętali nas z poprzedniego roku.

Szkoda, że większości wychowanków nie było obecnych, ponieważ wielu z nich uczy się, a niektórzy już studiują. Wynagrodziły nam to przedszkolaki, które oprowadzały nas po domu, pokazały nam swoje prace i ślicznie wyrecytowały wierszyki. Na pożegnanie dały nam kalendarze ścienne z rysunkiem namalowanym przez jednego z dzieci, który został zaprojektowany przez studiującego wychowanka. Będąc on nam przypominał o tym, że takie akcje są potrzebne. Taki wyjazd to dla nas dobra lekcja wrażliwości na otaczające nas zło. Już teraz planujemy kontynuację akcji „dzieci Dzieciom” w przyszłym roku. Mam nadzieję, że do naszego nie zarejestrowanego klubu „Wrażliwych ludzi”, którzy widzą nie tylko swoje potrzeby, będzie należeć coraz więcej członków. Do zobaczenia za rok.....

Historia Harleya

MACIEJ DOMAGAŁA

Orzeł wylął się około 1901 roku, kiedy to William S. Harley i Artur Davidson zaczęli majstrować w mieszczącym się w suterenie warsztacie w Milwaukee. Harley miał 21 lat i pracował jako kreślacz. Młodszy o rok Davidson był modelarzem w tej samej firmie Barth Manufacturing. Ich niemiecki kolega znał pionierskie europejskie motocykle i jego wiedza podsyłała entuzjazm obu założycieli. Wciągnęli do pracy nad projektem jeszcze dwóch braci Davidsona: Waltera i parę lat później, Williama A. Pierwszy motocykl został zaprojektowany przez Billa i Ręcznie wykonany przez Waltera na podstawie rysunków Arta. Legenda głosi, że pierwszy gaźnik zrobiono z wyrzuczonej puszką po pomidorach. Jednocylindrowy silniczek miał pojemność skokową 161 ccm i nie ryczał, ale raczej terkotał. W 1903 roku - tym samym, w którym bracia Wright wzbili się w powietrze - Harley-Davidson wyprodukował jeden motocykl w drewnianej szopie o wymiarach 3x4.5 m. Wybudowaną na podwórku przez ojca Arthura, stolarza meblowego. W następnym roku wykonali dwa następne motocykle, model przezwany wówczas „Cichy, Szary Kumpel”, którego pierwszy egzemplarz sprzedali panu Meyerowi. Skromna nazwa motoru w 1990 roku nie wy-

wołuje przypływu adrenaliny. Ale jednak był to kawał dobrej roboty: dziesięć lat później ogłoszono, że jeden z tych motorów przejechał 161 000 km bez wymiany łożysk. W czasie drugiego pełnego roku, pracując w niepełnym wymiarze godzin, założyciele Harleya-Davidsona wykonali przynajmniej osiem motorów Model 4, wszystkie o pojemności 440 ccm i mocy nieco ponad 4 konie mechaniczne. Dwa lata później produkcja przeniesiona została z rogu 38th i Highway Boulevard do pierwszego budynku na obecnej Juneau Avenue. Okazało się, że nowa fabryka została wybudowana częściowo na terenach należących do kolei. Całe szczęście, że miała zaledwie 8.5 x 24 m i była na tyle lekka, że dziesięciu ludzi mogło ją unieść i przenieść na właściwe miejsce. Pieńgiadze na jej rozwój pochodziły od Jamesa McClaya, krewnem założycieli, którego z powodu hobby - pszczelarstwa - nazywano czule „miodowym wujkiem”. To uznanie byłoby tym bardziej na miejscu, gdyby założyciele mieli świadomość, że Juneau Avenue jest obecnie prawdziwym ułem, w którym praca wre przez siedem dni w tygodniu i 365 dni w roku. Entuzjazm amatorów ustąpił miejsca profesjonalizmowi. Harley-Davidson ruszał w świat.

Spotkanie z Kanadyjczykami

B. Bonecka, M. Nocoń, R. Strzałka, J. Gorzała

17 maja gościliśmy w Kluczach młodzież Kanadyjską, która podróżuje po całym świecie przedstawiając profilaktyczne spektakle i poznając przy tym kulturę i obyczaje różnych regionów świata. Studenci z Toronto to grupa sympatycznych ludzi pod przewodnictwem pastora Eldena. Są to ludzie po przejściach, którzy początkowo zeszli na złą drogę, ale wykonali „zwrot o 180°” i uwolnili się od nalożonych. Założyli oni grupę „GLOBAL 1800”, której celem jest chronienie młodzieży przed alkoholem, narkotykami i sexem. Chcą ochronić nas przed tym, przed czym ich nikt nie ochronił. O godzinie 10.00 w Gminnym Ośrodku Domu Kultury „papierniku” dali koncert, przedstawili różne scenki oraz urządzali konkursy. Scenki przedstawiały ludzi nieszczęśliwych, namawianych do brania narkotyków, palenia, picia alkoholu i nieprzemysłanego seksu. Opowiadali też o swojej młodości, o wszystkich błędach, które popełnili, a nawet o próbach samobójstwa. Mówili także, że teraz ich życie odmieniło się. Są zupełnie innymi ludźmi, którzy zaufali i powierzyli swoje życie Bogu. Goście z Kanady uświadomili nam, że nałóg jest najgorszym wrogiem człowieka, wynikającym z jego nieodpowiedzialności i lekkomyślności. Uczni-

wie wykazali dużo zrozumienia dla przesłania spektaklu. Występ rockowej grupy świetnił liczne atrakcje i wiele ciekawych konkursów, jak np. powiedzenie angielskiego słowa z buzią pełną kanadyjskich gumek (jadalnych), jedzenie na czas, odbijanie piłek i wiele, wiele innych. Po występie, który trwał od godz. 14.30 Kanadyjczycy przyszli do szkoły na obiad, po którym poszli zwiedzać szkołę. Przyjęli też nasze zaproszenie i przyszli do Sali Kanadyjskiej - czyli naszej klasy. Na początku spotkania przedstawiliśmy naszą klasę i jej historię. Goście byli zachwyceni, gdy zobaczyli wystój sali - Wodospad Niagara, gazetki o Kanadzie i klasową kronikę fotograficzną. Grupa wysłuchała opowiadań o naszej klasie i poznała historię sali. Ucieszyli się słysząc, że sponsorem naszej pracowni jest Ambasada Kanady. Przyjęliśmy też gości poczynstunkiem - ciastami, które upiekły nasze mamy. Rozmawialiśmy o różnych sprawach, o tym co spodobało się Kanadyjczykom w Polsce i co sądzą o Polakach. Wszystkim bardzo przypadły do gustu rozmowy w małych grupach. Spotkanie było bardzo owocne w nowe znajomości i kontakty. Wymieniliśmy się adresami i prowadzimy teraz korespondencję z fantastycznymi ludźmi zza oceanu.

WIADOMOŚCI KULTURALNE

6 maja

udział Weroniki Pasich w przesłuchaniach eliminacyjnych Festiwalu Dzieci i Młodzieży „Tęczowe piosenki Jana Wojdaka”, które odbyły się (dla woj. małopolskiego) w Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie i zakwalifikowanie się do konkursu finałowego.

Impreza finałowa odbędzie się we wrześniu br., podczas której Weronika wykona jedną z dwóch przygotowanych piosenek.

Opiekunem artystycznym solistki jest P. Zdzisław Dusza - instruktor sekcji wokallyno - muzycznej GOK.

16 maja

udział dzieci z sekcji plastycznej i ceramicznej GOK w Małopolskim Konkursie Plastycznym „Matka w oczach dziecka”, zorganizowanym przez Młodzieżowy Dom Kultury w Nowym Targu.

Spośród ok. 1500 nadesłanych prac Jury nagrodziło 78 twórców, a 65 przyznało wyróżnienia. Z sekcji plastycznej nagrodę otrzymała Olga Staszkievicz / za batik/, natomiast wyróżnienia przyznano: Magdalenie Sypule /za batik/ i Ani Jurkiewicz /malarstwo/. Dziewczynki wykonały prace konkursowe pod kierunkiem Pani Anny Bałazy. Wyróżnienia otrzymały również: Milena Pi-

kul, Klaudia Lekston i Karolina Urbańczyk, których prace powstały w pracowni ceramicznej pod kierunkiem Pani Anny Płacheckiej. Otwarcie wystawy pokonkursowej i wręczenie nagród odbyło się 25 maja w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowym Targu.

26 maja

udział Kapeli JASIE w koncercie zorganizowanym podczas obchodów Dni Sławkowa.

29 maja

- utworzenie Grupy Twórczej Plastików, zrzeszającej artystów profesjonalnych i nieprofesjonalnych z terenu gminy Klucze. Na siedzibę Grupy Twórczej wybrano Dom Kultury „Hutnik” w Jarosławcu. Tam, w jej atelier powstawać będą prace, których tematyka związana będzie m. in. z naszą ziemią kluczewską. Planowane są liczne plenery malarskie oraz wystawy poplenerowe.

- udział dzieci z sekcji plastycznej, prowadzonej przez P. Annę Bałazę/ DK Klucze i DK Jarosławiec/ w I Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Darujmy światu pokój”, zorganizowanym przez Oświecimskie Centrum Kultury oraz Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Oświecimskich Inicjatyw Pokojowych. Główne cele konkursu, to:

- prezentacja twórczości plastycznej dzieci i młodzieży, będąca reakcją, przestrogą i protestem przeciwko dziejącemu się na świecie złu i przemocy

* rozbudzanie i poszerzanie wśród dzieci i młodzieży zainteresowań plastycznych,

* prezentacja dążeń i osiągnięć twórczych w tematyce określonej hasłem programowym

Jury konkursu przyznało 13 równorzędnych głównych nagród. Wśród laureatów, zakwalifikowanych do udziału w plenerze malarskim, który odbędzie się w dniach 13-19 lipca br. znalazła się Monika Pacholec z Jarosławca. Plener oraz warsztaty plastyczne towarzyszyć będą III Międzynarodowemu Dziecięcemu Festiwalowi Folklorystycznemu „Darujmy światu pokój”.

Oprócz w/w nagród przyznano 17 nagród rzeczowych, w tym dla Oli Ochmańskiej z kluczewskiej sekcji plastycznej, natomiast do wystawy pokonkursowej zakwalifikowano prace 56 autorów, w tym:

Tomasza Skrzypca z Jarosławca oraz Mateusza Oleksego, Ani Jurkiewicz, Jakuba Mrówki i Ewy Ryl z Klucza.

Wręczenie nagród odbędzie się podczas wernisażu w dniu 16 lipca br. Wystawa prezentowana będzie w Galerii „Tyle Światów” w Oświecimskim Centrum Kultury.

Najlepsi Fizycy

(RAJ)

Ewelina Augustyn, Bartek Mazgaj i Łukasz Florczak to trójka zwycięzców gimnazjalnego konkursu o tytuł „Najlepszego Fizyka Gimnazjum”, jaki odbył się w Kluczewskiej szkole. Konkurs, jak co roku, zorganizowała Joanna Bojko, nauczyciel fizyki.

PODZIĘKOWANIA

Samorząd uczniowski składa serdeczne podziękowania Zarządowi International Paper Klucze S.A. za przekazanie artykułów papierniczych i higienicznych dla Domu Dziecka w Sieborowicach k. Krakowa.

Serdeczne podziękowania dla Pani mgr Doroty Kowalskiej za pomoc logopedyczną dla naszej córki Magdy składają

wdzięczni rodzice.

W konkursie wzięli udział uczniowie, którzy już w trakcie nauki wyróżnili się znajomością zagadnień z fizyki. Zakres materiału obejmował program realizowany w pierwszych i drugich klasach gimnazjalnych. Konkurs przeprowadzono w formie pisemnego testu. Finałisti konkursu otrzymali ocenę częściową celującą z fizyki, a zdobywca tytułu „Najlepszego fizyka gimnazjum” otrzymał ponadto nagrodę rzeczową w dniu zakończenia roku szkolnego. Nagrodzeni uczniowie zdobywali jednocześnie punkty dla klasy w ogólnoszkolnym konkursie o tytuł „Super Klasy Gimnazjum”.

Przewodniczącą komisji konkursowej była dyrektorka gimnazjum Elżbieta Jaworska, a w jej składzie oprócz organizatora Joanny Bojko zasiadł też Dariusz Zub, opiekun świetlicy szkolnej.

Najlepsi fizycy gimnazjum - Ewelina Augustyn z I f, Łukasz Florczak z III c i Bartek Mazgaj z I b - z organizatorem konkursu Joanną Bojko (foto: R. Jaworski)

Wiersze Pani Teodozji Banyś z Ryczówka

Wyobraźnia

Złączyć myśli z malarstwem
Włożyć w to całą duszę
Malować nie potrafię
Wyznać tę prawdę muszę

Gdybym mogła pejzażem
Na płótnie myśli zostawić
Wzruszyć tym kogoś do głębi
Rozczulić lub zabawić

Pierwszy mój obraz byłby
Z tytułem „Kwitnący sad”
Lub też „Wiosna” czy „Młodość”
A może „Bajeczny świat”

Byłoby dużo słońca
Złotych gwiazd na błękitie
Rój kwiatów różnobarwnych
Gdyż kocham je nad życie

Wśród tego piękne nimfy
Urokiem rozmarzone
I młodzieńcy sprzed laty
W miłości zagubieni

Lub las pełen zwierzyzny
Soczysty jadalny
A może każdy obraz
Byłby taki zwyczajny

Porzucam więc marzenia
Cieszę się tym co mam
Moje wiersze tak proste
Bo piszę to co znam.

Legenda o Olkuszu

Kiedys bardzo dawno temu
Jeszcze żył mój dziadzio stary
On mi właśnie opowiadał
Ten przypadek nie do wiary.

Olkusz mówił do mnie dziadzio
Kiedys bardzo był bogaty
Srebro w ów czas tam kopali
Posrebrzali nawet chaty.

Panie w srebrnych pantofelkach
Srebrne misy, stoły, ławy
Rozhulani, rozbawieni
W dzień i w noc trwały zabawy

Ponoć słynny pan Twardowski
Też tam gościł pewnej nocy
Niech mu tylko coś zabrakło
Wzywał diabła do pomocy

Jak to zwykle w baśniach bywa
Dziwna moc nad tym czuwała
Rozhulany tłum Olkusza
Do poprawy namawiała

Westchnął dziadzio i powiada
Niezbądane są wyroki
Srebrny Olkusz w jednej chwili
Runął z hukiem w dół głęboki.

SPÓŁDZIELCZA KASA OSZCZĘDNOŚCIOWO-KREDYTOWA S K O K W KATOWICACH OFERUJE KORZYSTNE OPROCENTOWANIE LOKAT

STOPA PROCENTOWA STAŁA

3 MIESIĄCE.....	8,55 %
6 MIESIĘCY.....	8,85 %
9 MIESIĘCY.....	8,90 %

STOPA PROCENTOWA ZMIENNA

6 MIESIĘCY.....	9,30 %
12 MIESIĘCY.....	10,35 %
24 MIESIĄCE.....	11,75 %

LOKATY OD 60 000 ZŁ – PREMIA 0,25 - 0,40 % !!!

GIGALOKATA – OD 105 000,00 ZŁ
STOPA % STAŁA NA 12 MIESIĘCY NEGOCJOWANA

GWARANCJA WYPŁATY 100 % DEPOZYTÓW
KAŻDEJ OSOBY
DO 18 000 EURO
POTWIERDZONA CERTYFIKATAMI

DO WYGRANIA W TEGOROCZNYM KONKURSIE
LOKAT PEUGOT 206

ZAPRASZAMY
PUNKT KASOWY KLUCZE, UL. RABSZTYŃSKA 3
TEL: 647-14-80
PUNKT KASOWY OLKUSZ, UL. KR.K. WIELKIEGO 29
TEL: 641-39-72
PUNKT KASOWY PILICA, PL. MICKIEWICZA 25
TEL: 673-65-90

USŁUGI ŁADOWARKA Michoń Zdzisław

-RÓWNANIE TERENU
-KORYTOWANIE

POD KOSTKĘ
-WYKOPY POD FUNDAMENT
-WYRYWANIE DRZEW
-ZACADUNEK MATERIAŁÓW

0/602-736-454
032/6454975

Dyrekcja Gimnazjum w Kluczach i kierownictwo basenu
organizują zajęcia pod nazwą

„Pływanie rodzinne”

dla rodziców z dziećmi od 10 miesięcy do lat 3.
Ilość miejsc ograniczona.

Zajęcia, pod okiem instruktorów, będą odbywać się w każdą
sobotę w godz. 14 – 15 i będą trwały 1/2 godziny.
Informacje pod numerem telefonu: 642 92 92
Zajęcia rozpoczynają się w wakacje – Zapraszamy!

Oto opinie Jadwigi Kallisty, lekarza, dyrektora NZOZ „Zdrowie” w Kluczach i
mgr rehabilitacji Magdaleny Gamrot-Wodarskiej, na temat wpływu wody na
organizm człowieka:

Srodowisko wodne ma korzystny wpływ na organizm człowieka, ćwiczenia
wykonywane w wodzie wpływają na jego kondycję i ogólny rozwój. Dlatego nie
tylko ludzie dorośli czy młodzież powinni uczęszczać na pływalnię, ale przede
wszystkim dzieci, które dopiero zaczynają uczyć się podstawowych ruchowych.

Co dają nam ćwiczenia w wodzie?

- korzystny wpływ na układ krążenia
- obniżenie napięcia mięśni
- opór wody podczas pływania poprawia i wzmacnia siłę mięśni i układu
oddechowego, dzieci są przez to zdrowsze i szybciej się rozwijają pod wzglę-
dem psycho-ruchowym.

Woda to jeden z darów życia!

Kronika kryminalna

1. W dniu **01.04.** br. mieszkaniec Sosnowca zgłosił do KP Klucze, iż NN sprawca po uprzednim włamaniu zamka w drzwiach wejściowych do domku letniskowego dostał się do wewnątrz skąd skradł dwa rowery górskie, grzejnik olejowy i inne przedmioty o łącznej wartości ok. 5500 zł.

2. W dniu **06.04.** br. mieszkańcy domków letniskowych w Ryczówku Godawicy powiadomili KP Klucze, iż NN sprawcy dokonali kradzieży 400 m napowietrznej linii energetycznej o wartości 2000 zł na szkodę BZE.

3. W dniu **10.04.** br. TP S.A. o/Olkusz powiadomiła, iż w dniu 09.04. ok. godz. 17.00 NN sprawca dokonał zniszczenia szafy teletechnicznej w Rodakach ul. Prosta. Straty ok. 2000 zł.

4. W dniu **10.04.** br. mieszkaniec Ryczówka powiadomił KP Klucze, iż NN sprawca w dniu 09.04. w godz. 19.00-23.00 dokonał kradzieży z jego domu portfela z pieniędzmi w kwocie ok. 400 zł.

5. W dniu **13.04.** br. mieszkaniec Golczowic powiadomił KP Klucze, iż w dniach 12-13.04. znany mu sprawca dokonał wyrębu 54 szt. drzew z działki leśnej będącej jego własnością. Straty w ustalaniu.

6. W dniu **18.04.** br. KP Klucze został powiadomiony, iż w okresie od 22-25.12.2001 r. NN sprawcy dokonali kradzieży dokumentów z mieszkania na szkodę mieszkańca Klucza.

7. W dniu **19.04.** br. NN sprawca dokonał włamania do pompy studni głębinowej w Kluczach Malince. Sprawca skradł kabel energetyczny w ilości 20 m i 4 lampy oświetleniowe. Straty w ustalaniu.

8. W dniu **22.04.** br. NN sprawca po wejściu przez nie zamknięte okno do budynku gospodarczego w Kluczach Osadzie, wyważył drzwi wewnętrzne tego budynku po czym skradł cztery butle gazowe wartości 320 zł.

9. W dniu **23.04.** br. funkcjonariusze KP Klucze w Kluczach przy ul. Nowej dokonali zatrzymania nietrzeźwego sprawcę kolizji drogowej (1,99 promila).

10. W dniu **25.04.** br. funkcjonariusz KP Klucze został powiadomiony, iż w okresie ostatnich dwóch tygodni NN sprawca po uprzednim wybiciu szybki w oknie dostał się do wnętrza kościoła parafialnego w Rodakach skąd skradł 5 figuręk z wizerunkami świętych o wartości ok. 5000 zł.

11. W dniu **25.04.** br. podczas próby zatrzymania nieletniego uciekiniera (17 lat) z zakładu poprawczego, dopuścił się on czynnej napaści, biernego oporu i gróźb karalnych wobec funkcjonariuszy KP Klucze. Uciekiniera zatrzymano i osadzono w PIZ KPP Olkusz.

12. W dniu 27.04. br. mieszkaniec Kolbarku powiadomił KP Klucze o włamaniu do jego domu. NN sprawcy po uprzednim wypchnięciu okna dostali się do wewnątrz, skąd skradli odbiornik TV o wartości 400 zł na szkodę zgłaszającego.

13. W dniu **01.05.** br. funkcjonariusze KP Klucze podczas interwencji ujawnili czyn lubieżny na nieletniej mieszkanke Klucza. Sprawcami okazali się dwaj dorośli mieszkańcy Ryczówka. Zastosowano środek zapobiegawczy wobec sprawców.

14. W dniu **10.05.** br. mieszkanka Klucza powiadomiła, iż podczas dokonywania zakupów w pawilonie handlowym przy ul. Zawierciańskiej w Kluczach została okradziona przez trzy NN kobiety w wyniku czego utraciła dokumenty, kartę bankomatową i pieniądze w kwocie 450 zł.

15. W dniu **14.05.** br. w Kluczach na ul. Olkuskiej NN sprawca dokonał wybicia otworu w ścianie kiosku, po czym dostał się do wewnątrz, skąd skradł papierosy różnych marek, dezodoranty i inne przedmioty o wartości ok. 4000 zł.

16. W dniu **16.05.** br. właściciel sklepu w Kluczach na ul. Stawowej powiadomił KP Klucze, iż trzech NN sprawców odwracając jego uwagę dokonało kradzieży szaszetki z dokumentami i pieniędzmi oraz kartami bankomatowymi. Straty ok. 2650 zł.

17. W dniu **18.05.** br. mieszkaniec Klucza poinformował, iż w nocy NN sprawca dokonał włamania do jego samochodu stojącego na prywatnej posesji i skradł radioodtwarzacz z głośnikami. Straty ok. 1250 zł.

18. W dniu **20.05.** br. funkcjonariusze KP Klucze dokonali zatrzymania nietrzeźwego kierującego (2,55 i 2,58 promila alkoholu w wydychanym powietrzu).

19. W dniu **28.05.** br. mieszkaniec Bydliny poinformował KP Klucze, że w nocy NN sprawca po przełamaniu zamka w drzwiach i przecięciu kłódki dokonał włamania do nowowyprowadzonego domu w Bydlinie. Sprawca skradł trzy okna o wartości ok. 1000 zł.

20. W dniu **28.05.** br. mieszkanka Klucza powiadomiła KP Klucze, iż NN sprawca dokonał kradzieży portmonetki z pieniędzmi i dokumentami. Straty ok. 280 zł. Kradzież miała miejsce w sklepie.

21. W dniu **30.05.** br. funkcjonariusze KP Klucze dokonali zatrzymania nietrzeźwego kierującego w Kluczach, mieszkańca Olkusza (2,19 i 2,02 promila alkoholu w wydychanym powietrzu)>

Biesiada, całuski i dużo radości

Tekst i foto: Halina Ładoń

*Całuski naszym mamusiom ślemy
Za gromkie brawa im dziękujemy
Życzymy zdrowia, szczęścia w dniu święta
Niech każde dziecko o nich pamięta
(fragment piosenki przedszkolaków)*

Kolejny już raz przedszkolaki z Klucza zaprezentowały w Domu Kultury w Kluczach z okazji DNIA MATKI widowiskio, które mogłoby być prezentowane na najznakomitszych scenach. To niezwykle przedstawienie, łączące w umiejętny sposób dwie krainy - śląską i małopolską, prezentujące kulturę różnych regionów kraju, promujące także w szczególności spo-

sób miejscowość Klucze było w wykonaniu tych maleńkich dzieci bardzo piękne, a zarazem wzruszające. Każde wejście cudownie ubranych dzieciaków nagradzane było gromkimi brawami. Impreza została przygotowana w sposób profesjonalny. Dzieci czuły się na scenie świetnie, każdy maluch uśmiechnięty i radosny, a przy tym jakby za-

czarowany, nie było żadnych pomyłek, każdy wiedział doskonale gdzie jest jego miejsce.

Na początku zaproszono na scenę ważne osoby, a wśród nich Panią Wójt Małgorzatę Węgrzyn, którym przedszkolaczki wręczyły maleńkie chlebki z dedykacją: „Witamy malusieńkim chlebkiem tak jak nasi pradziadkowie, bo taka jest polska tradycja, niech każdy się dowie”. Maluchy opowiedziały legendę o Kluczach, z której dowiedzieć się można było skąd pochodzi nazwa miejscowości Klucze. Kiedy rozpoczęła się seria tańców, a byli wśród nich: taniec śląski trojak i krakowiak, trojak, polka lubelska, swing, przybyli kowboje, Szczepcio z Tońciem z Łyczakowa, byli wśród występujących piękni rozśpiewani marynarze, oraz barwna, przepięknie ubrana grupa Cyganów. Było podczas spektaklu wiele wierszy i opowieści o kluczewskiej ziemi, a wszystko przeplatane refrenem piosenki o Kluczach. Wysoki poziom,

przepiękne stroje. Rodzice, dziadkowie, rodziny i mieszkańcy Klucza wypełnili salę widowiskową w Domu Kultury PAPIERNIK w Kluczach po brzegi, dla dużej liczby przybyłych zabrakło miejsca nawet stojącego, stali więc w części kory-

tarza przy drzwiach. Niesamowite przeżycie, które pozostaje na długo w pamięci. Rzadko sala widowiskowa w Kluczach jest tak pełna, ale na pewno jest tak zawsze, podczas występu przedszkolaków.

Scenariusz przedstawienia przygotowały Panie: Lidia Zaciłona i Dorota Kowalska, które są także autorkami tekstów mówionych i piosenki „Nasze Klucze”, one też prowadziły biesiadę przebrane w stroje ludowe - śląski i krakowski, natomiast dekorację wykonała Pani Barbara Szczerba.

Samorządowcy uczcili swoje święto

Tekst i foto: Halina Ładoń

Samorządowcy Gminy Klucze z okazji Święta Samorządu spotkali się w Domu Kultury PAPIERNIK 24 maja br. aby wspólnie uczcić ten dzień.

Byli obecni członkowie Zarządu Gminy, radni, pracownicy Urzędu Gminy, pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury,

wi Gminy, radnym i wszystkim pracownikom za dobrą współpracę, a na ręce Pani Wójt wręczył kwiaty. Pani Wójt w swoim przemówieniu również po-

Samorządowcy

Gminnego Zespołu Oświaty. Dla samorządowców wystąpiły przedszkolaki z kluczewskiego przedszkola. Zaprezentowały inscenizację „Biesiada u przedszkolaków” - piękne barwne widowisko, które trwa około półtorej godziny, a którym wszyscy dorośli byli zafascynowani. Po występie dzieci rozpoczęła się część oficjalna. Przewodniczący Rady Gminy - Pan Eugeniusz Kulawik wygłosił okolicznościowe przemówienie, podziękował Zarządo-

dziękowała wszystkim samorządowcom za dobrą współpracę, podkreślając, że mimo różnorodnych trudności, gmina nasza ma wiele osiągnięć gospodarczych i społecznych, jest wiele dobrych przykładów podejmowania przez społeczność poszczególnych sołectw ciekawych inicjatyw. Wioski nasze pięknieją. Bołaczka jest pogłębiające się bezrobocie, ale tego niestety władze gminy nie są w stanie rozwiązać samodzielnie.

ECHO KLUCZ Informacyjny Miesięcznik Samorządowy - Gazeta zrzeszona w Polskim Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej

Wydawca: Rada Gminy Klucze - powiat olkuski, województwo małopolskie

Redakcja: ul. Partyzantów 1, 32-310 Klucze, tel. (032) 64-28-508, e-mail: klucze@gmina-klucze.pl

www.gmina-klucze.pl

Redaktor Naczelny: Halina Ładoń, Współpracownik: Rafał Jaworski

Druk: Firma Wydawniczo-Poligraficzna "A-Z" s.c., 32-300 Olkusz, Żurada III 115, tel.(032) 641-22-62

Nakład 500 egz.